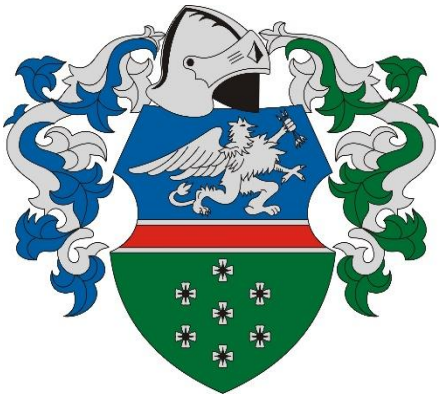
KISSZÁLLÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK

GAZDASÁGI PROGRAMJA

2025-2029

KÉSZÍTETTE:

BKMFÜ
Bács-Kiskun Megyei
Fejlesztési Ügynökség
Nonprofit Kft.

2025

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS 5

1. A GAZDASÁGI PROGRAM MEGALAPOZÁSA 6

1.1. Kisszállás község bemutatása 6

1.2. A település helye a megyei társadalmi-gazdasági térben 14

1.3. A megvalósult fejlesztések, elnyert támogatások 2020-2024 15

1.4. A gazdasági program illeszkedésE a terület- és településfejlesztési dokumentumokhoz 16

1.5. A területrendezési eszközök (települési, megyei, országos) településspecifikus elemzése 21

2. KÖLTSÉGVETÉSI POLITIKA, ADÓPOLITIKA, MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK, VAGYONKEZELÉSI CÉLOK 24

2.1 Költségvetési politika 24

2.2 Adópolitika 25

2.3 Működési bevételek 26

2.4 Vagyonkezelési célok 27

3. KÖZSÉGI INFRASTRUKTÚRA, TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS 30

4. SZOCIÁLIS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS 34

4.1 szociális szolgáltatások 34

4.2 Egészségügyi alapellátások 35

5. KÖZMŰVELŐDÉS 37

6. ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK 39

6.1. Beruházások 39

6.2. Településmarketing, belső-külső kommunikáció 45

6.3. Befektetésösztönzés 46

MELLÉKLETEK 47

1. 2020-2024. évekre szóló gazdasági programban szereplő fejlesztési elképzelések megvalósulása 47

2. Kisszállás Község Önkormányzata előző ciklusban megvalósított és megvalósítás alatt lévő fejlesztési projektjei 49

ÁBRAJEGYZÉK 54

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE 55

BEVEZETÉS

Kisszállás Község Önkormányzat Képviselő-testületének alakuló ülésére 2024. október 8-án került sor.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § értelmében:

- A képviselő-testület **hosszú távú fejlesztési elképzeléseit** gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.
- A gazdasági program, fejlesztési terv a **képviselő-testület megbízatásának időtartamára** vagy azt meghaladó időszakra szól.
- A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó **feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják**.
- A gazdasági program, fejlesztési terv – a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: **az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására** vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.
- A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülését követő **hat hónapon** belül fogadja el.

A előző ciklus gazdasági programja 2020-2024-es időszakra szólt, tehát nem nyúlt túl a cikluson, így új gazdasági program készítése szükséges.

A gazdasági program megalkotásának célja az elmúlt esztendőben elért sikerek, megvalósult célok folytatásának igénye. A program célja egyben az is, hogy meghatározza azokat a fejlesztési területeket, amelyeket **kiemelt fontosságúnak tart az önkormányzat** a jövőbeni feladatellátás szempontjából. A gazdasági programban meghatározott célok megvalósítása a gazdasági program időszakában évente elfogadásra kerülő költségvetések végrehajtásában fog testet ölteni, figyelemmel a mindenkori pénzügyi szabályozás és az önkormányzat rendelkezésre álló költségvetési lehetőségek feltételeire.

Az 5 évre szóló gazdasági program irányvonalát - hasonlóképpen mint az előző 5 éves időszakban a 2014-2020-as költségvetési-támogatási időszak - a 2021-2027-es **Európai Uniós ciklus, illetve hazai költségvetési támogatások forrásfelhasználása fogja jelentősen meghatározni,**

Az előző ciklus fejlesztési eredményei kézzel foghatóak. Az elmúlt öt évben olyan mértékű és értkékű fejlesztés valósult meg a településen, amire korábban még nem volt példa. Ezt az utat kívánja folytatni a Képviselő-testület jelen időszakban is. Bár akkor a világjárvány okozott nehézséget és kiszámíthatatlanságot, sajnos a veszélyeztető külső tényezők (pl. háború okozta negatív gazdasági változások), most is befolyásolhatják az önkormányzat lehetőségeit.

A fentieken túl kiemelt figyelmet fordít a Kéviselő-testület arra, hogy a település belső kommunikációs egyensúlyát fenntartsa, továbbá a helyi lakosok közötti, tiszteleten alapuló kapcsolatrendszerét, **a közösség összetartó és megtartó erejét,** az itt lakók biztonságát és egyben **biztonságérzetét** az önkormányzat a későbbiekben is elősegítse, fenntartsa.

1. A GAZDASÁGI PROGRAM MEGALAPOZÁSA

1.1. KISSZÁLLÁS KÖZSÉG BEMUTATÁSA

DEMOGRÁFIAI ADATOK

A község állandó népessége az elmúlt évtizedekben csökkenő tendenciát mutat, amely összhangban van az országos és térségi demográfiai trendekkel, különösen a kisebb vidéki települések esetében. 2024. január 1-jei adatok szerint Kisszállás község teljes népessége 2 149 fő, a település 92,05 km²-es területén így a népsűrűség 25,87 fő/km², ami alátámasztja a község alacsony lakosságsűrűségű, vidéki jellegét. A 2022-es népszámlálási adatok szerint Kisszállás lakossága 2189 fő volt, ami alapján látható, hogy 2011-hez képest – amikor 2480 fő élt a településen – **291 fős népességcsökkenés** történt.

1. táblázat: Kisszállás lakónépessége

Kisszállás	2011	2019	2020	2021	2022	2023
Lakónépesség	2619	2296	2264	2238	2177	2149

Forrás: TeIR

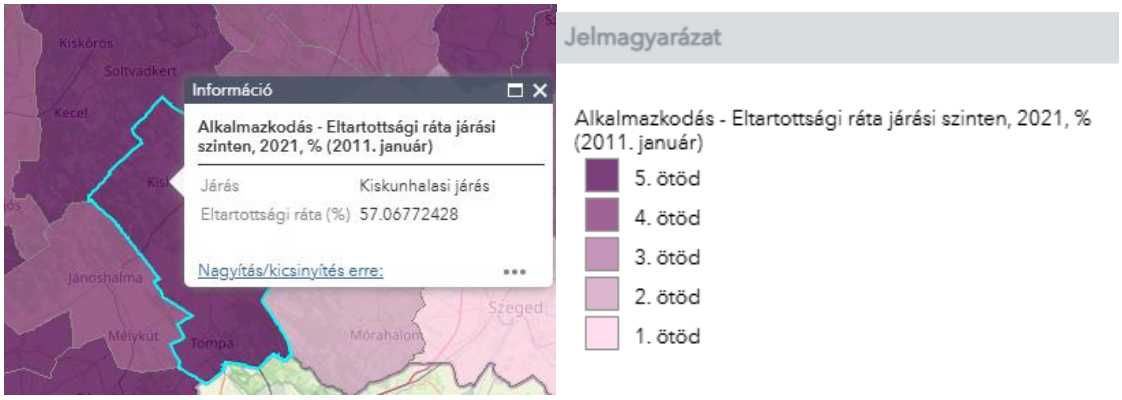
2. táblázat: Kisszállás korcsoportos megoszlásának alakulása

Kisszállás	2019	2020	2021	2022	2023
Állandó népesség; 0-2 évesek	67	75	78	70	65
Állandó népesség; 0-14 évesek	315	336	336	334	331
Állandó népesség; 15-17 évesek	67	54	59	60	80
Állandó népesség; 18-59 évesek	1318	1302	1291	1289	1276
Állandó népesség; 60-64 évesek	195	175	156	133	121
Állandó népesség; 65-X évesek	530	531	543	548	545

Forrás: TeIR

A korcsoportos adatok alapján a legfiatalabb, 0–2 évesek száma változó tendenciát mutat, összességében **a születésszám csökkent.** A 0–14 éves korosztály létszáma az öt év során viszonylag stabil maradt, míg a 15–17 évesek körében 2023-ban kiugró növekedés figyelhető meg. A **gazdaságilag aktív**, 18–59 éves népesség folyamatosan csökken, ami a munkaerő-utánpótlás szempontjából kedvezőtlen jelenség. A 60–64 évesek száma jelentősen visszaesett, míg a 65 év felettiek aránya stabilan magas, ami az elöregedő népességszerkezetet támasztja alá.

1. ábra: Eltartottsági ráta a Kiskunhalasi járásban (2021)

Forrás: NATéR

A Kiskunhalasi járás eltartottsági rátája 2021-ben **57,07%** volt, ami azt jelenti, hogy **100 aktív korú lakosra 57 eltartott** (fiatal vagy idős) személy jutott. Ez az arány a megye legkedvezőtlenebb társadalmi szerkezetű térségei közé sorolja a járást, amely az 5. (legsötétebb) kategóriába esik a térképes megjelenítés alapján.

A **magas eltartottsági ráta hátterében a népesség elöregedése és a fiatalabb korosztályok elvándorlása áll**. Ez hosszú távon növeli a gazdasági és szociális terheket, és indokolttá teszi a helyi népesedéspolitikai és munkaerőpiaci beavatkozásokat.

3. táblázat: Népességmozgási tendenciák

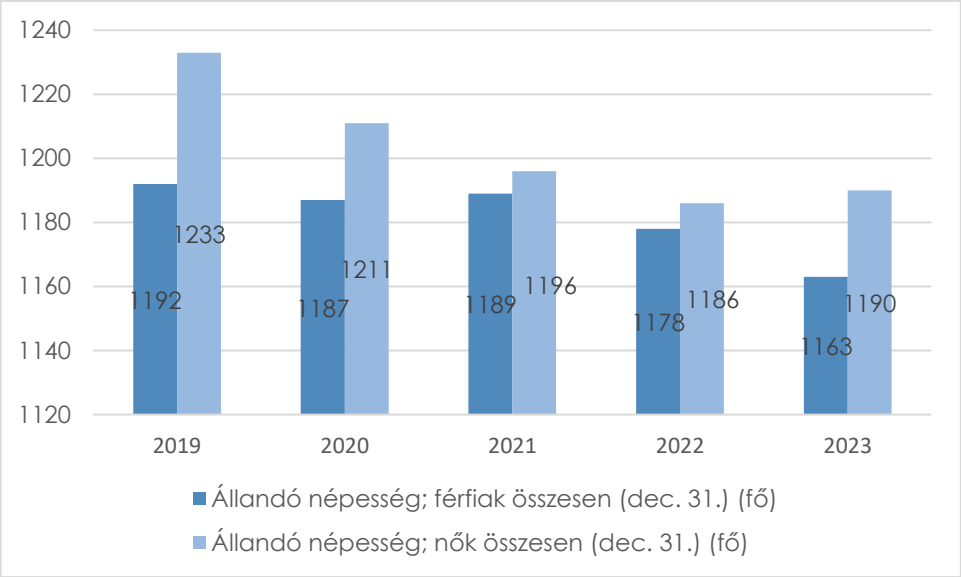
Kisszállás	2019	2020	2021	2022	2023
Belföldi vándorlási egyenleg, ezer lakosra (ezrelék)	-7,34	3,51	1,33	2,27	-7,86
Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)	-11,65	-6,14	-13,33	-11,33	-4,62

Forrás: TeIR

A **belföldi vándorlási egyenleg** alakulása változékony: míg 2019-ben és 2023-ban jelentős elvándorlás volt tapasztalható (−7,34 és −7,86 ezrelék), addig 2020 és 2022 között enyhe pozitív egyenleg mutatkozott, ami ideiglenes betelepülést vagy visszaköltözést jelezhet. A legkedvezőbb év ebből a szempontból 2020 volt (+3,51 ezrelék), amely azonban **nem bizonyult tartós trendnek.**

A vizsgált időszakban Kisszállás községben a természetes szaporodás minden évben negatív volt, azaz **tartós természetes fogyás** jellemzi a települést. A legalacsonyabb érték 2021-ben jelentkezett (−13,33 ezrelék), míg 2023-ra ez −4,62 ezrelékre mérséklődött, de továbbra is negatív tartományban maradt.

2. ábra: Népesség nemek szerinti megoszlása

Forrás: TeIR

A vizsgált időszakban Kisszálláson a férfi és női népesség létszáma egyaránt enyhe csökkenést mutat. A férfiak száma 2019-ben 1 192 fő volt, míg 2023-ra 1 163 főre csökkent (−2,4%). A nők száma ennél kisebb mértékben változott: 1 233 főről 1 190 főre (−3,5%).

A nemek arányát tekintve minden évben a női népesség volt kissé magasabb létszámú, amely **összhangban áll az országos demográfiai trendekkel**, különösen az idősebb korosztályokban megfigyelhető magasabb női várható élettartammal.

LAKÁSÁLLOMÁNY-LAKÁSÉPÍTÉS

A lakásállomány 2019 és 2023 között **1 210 lakásról 1 144-re csökkent**, ami 5,45%-os visszaesést jelent. A csökkenés hátterében bontások, elvándorlás következtében használaton kívül helyezett ingatlanok, illetve a korlátozott lakásépítési aktivitás áll.

4. táblázat: Lakásállomány és lakástípusok alakulása Kisszálláson

Kisszállás	2019	2020	2021	2022	2023
Lakásállomány (db)	1210	1207	1207	1145	1144

Forrás: TeIR

5. táblázat: A lakott lakások legfontosabb jellemzői településenként

Kisszállás	2011	2022
Szobaszám	1 056	962
1 szoba	63	50

2 szoba	491	317
3 szoba	351	380
4 vagy több szoba	151	215

Forrás: KSH (népszámlálási adatok)

A 2022-es népszámlálás alapján Kisszálláson **962 lakott lakás** szerepelt a nyilvántartásban, amely **94-gyel kevesebb**, mint a 2011-ben regisztrált 1 056 lakás. A kisebb alapterületű, **egy- és kétszobás lakások száma jelentősen csökkent**: az egyszobás lakások száma 63-ról 50-re, a kétszobásaké 491-ről 317-re esett vissza. Ezzel szemben a **háromszobás lakások száma enyhén nőtt** (351-ről 380-ra), míg a **négy vagy több szobás lakások aránya számottevően emelkedett**, 151-ről 215-re.

Ez az elmozdulás a **nagyobb alapterületű lakások irányába** a lakásállomány szerkezeti átalakulását jelzi, amely összefügghet felújításokkal, lakásösszenyitásokkal, vagy az ingatlanhasználat módosulásával.

6. táblázat: Lakónépesség megoszlása, 100 lakásra (fő)

Kisszállás	2019	2020	2021	2022	2023
Lakónépesség, 100 lakásra (fő)	189,75	187,57	185,42	190,13	187,85

Forrás: TeIR

A vizsgált időszakban **100 lakásra átlagosan 185–190 fő** jutott, ami viszonylag stabil érték. A legmagasabb értéket 2022-ben regisztrálták (190,13 fő), míg a legalacsonyabb 2021-ben volt (185,42 fő). A lakónépesség és a lakásállomány arányából adódó mutató alapján megállapítható, hogy a **lakások kihasználtsága folyamatosan magas**, és nem tapasztalható jelentős túlzsúfoltság vagy alulhasználtság.

MUNKANÉLKÜLISÉG, SEGÉLYEZÉS

A település társadalmi-gazdasági helyzetének értékelésében kiemelt jelentőséggel bír a munkanélküliség alakulása és a szociális ellátórendszer igénybevétele. A munkanélküliségi mutatók nemcsak a gazdasági aktivitás szintjéről, hanem a foglalkoztatási lehetőségek helyi elérhetőségéről is képet adnak. A segélyezési adatok pedig a lakosság szociális helyzetére és az önkormányzati támogatási rendszer terheltségére utalnak. A következőkben a munkanélküliek számának és a támogatásban részesülők arányának változását vizsgáljuk az elmúlt évek tükrében.

7. táblázat: A népesség száma gazdasági aktivitás szerint (népszámlási adatok főben)

Kisszállás	2011	2022
Gazdasági aktivitás	2 480	2 189
Foglalkoztatott	834	960

Munkanélküli	187	53
Ellátásban részesülő inaktív	953	646
Eltartott	210	218
15 évesnél fiatalabb személy	296	312

Forrás: KSH

A 2022-es népszámlálás szerint Kisszállás teljes népessége 2 189 fő volt, ami 291 fővel kevesebb a 2011-es adathoz képest. A gazdasági aktivitás szerkezetében ugyanakkor **jelentős elmozdulás figyelhető meg**.

A **foglalkoztatottak száma 834 főről 960 főre nőtt**, ami **kedvező munkaerőpiaci elmozdulásra** utal. Ezzel párhuzamosan a **munkanélküliek száma 187 főről 53 főre** csökkent, amely több mint **70%-os javulást** jelent.

Az **ellátásban részesülő inaktív népesség** 953 főről 646 főre csökkent, ami a gazdaságilag aktív népesség arányának emelkedését mutatja. Az **eltartottak száma** kis mértékben emelkedett (210 főről 218 főre), míg a **15 év alatti népesség** 296-ról 312 főre nőtt, ami a gyermekkorúak arányának enyhe emelkedését jelzi.

8. táblázat: A foglalkoztatott népesség, 2022 (fő)

Kisszállás	2022
Foglalkoztatottak száma	960
A helyben foglalkoztatottak száma	446
A helyben lakó és helyben dolgozó foglalkoztatottak száma	306
A más településre dolgozni járó foglalkoztatottak száma	654
A naponta bejáró foglalkoztatottak száma	140

Forrás: KSH

2022-ben Kisszálláson **960 fő tartozott a foglalkoztatott népesség körébe**, azonban közülük **csak 306 fő dolgozott helyben**. Ez azt jelenti, hogy a foglalkoztatottak több mint 68%-a más településre járt dolgozni, összesen **654 fő ingázott** naponta.

A helyben foglalkoztatottak száma 446 fő volt, amelyből 140 fő más településről járt be munkavégzés céljából. Ez azt mutatja, hogy a település munkalehetőségei **korlátozottak**, és a gazdaságilag aktív lakosság túlnyomó része **külső munkaerőpiacokra támaszkodik**. Ugyanakkor a 140 fős napi bejárás azt jelzi, hogy a helyi munkahelyek regionális szinten is szerepet töltenek be.

9. táblázat: Álláskeresők számának alakulása (2019-2023 között)

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen (fő)
2019	46
2020	63
2021	36
2022	59
2023	49

Forrás: TeIR

A településen nyilvántartott álláskeresők száma 2019 és 2023 között **hullámzó tendenciát** mutatott. A legalacsonyabb érték 2021-ben volt (36 fő), míg a legmagasabb 2020-ban (63 fő), ami összefüggésbe hozható a koronavírus-járvány okozta gazdasági visszaeséssel és munkaerőpiaci bizonytalansággal.

A vizsgált időszak utolsó évében, 2023-ban **49 fő** szerepelt a nyilvántartásban, ami 15,2%-kal alacsonyabb a 2020-as csúcshoz képest, de még mindig magasabb, mint a 2019-es érték. A számok alapján megállapítható, hogy a községben a munkaerőpiaci helyzet **instabil, de nem tartósan kedvezőtlen**, ugyanakkor érzékenyen reagál a külső gazdasági hatásokra.

10. táblázat: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos száma

év	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos száma (fő)
2019	117
2020	111,5
2021	126
2022	107
2023	82,5

Forrás: TeIR

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 2019 és 2023 között csökkent. Míg 2021-ben még 126 fő kapott ilyen támogatást, 2023-ra ez a szám 82,5 főre esett vissza. A csökkenés mögött a rászoruló háztartások számának mérséklődése, a gyermeklétszám apadása és a jogosultsági feltételek változása áll.

OKTATÁS-NEVELÉS

A község területén működik óvoda, általános iskola, valamint alapfokú egészségügyi és szociális ellátást nyújtó intézmények.

1. Óvodai ellátás

Kisszálláson működő Napraforgó Óvoda három gyermekcsoporttal látja el feladatait: a Manó csoporttal, a Napocska csoporttal és az Eperke csoporttal.

11. táblázat: Óvodai ellátás alakulása (2019-2023 között)

Kisszállás	2019	2020	2021	2022	2023
Óvodába beírt gyermekek (fő)	64	62	61	56	59
Óvodába beírt gyermek, egy gyermekcsoportra (fő)	21,33	20,67	20,33	18,67	19,67

Forrás: TeIR

Az óvodába beíratott gyermekek száma enyhe csökkenést mutat – 2019-ben 64 fő, 2023-ban 59 fő –, azonban továbbra is a rendelkezésre álló **67 férőhelyhez** igazodik, a kihasználtság közel teljes. Gyógypedagógiai nevelés valamint a sajátos nevelési igényű (logopédus, szurdopedagógus) gyermekek integrált oktatása is biztosított az intézményben.

Az egy csoportba jutó gyermekek száma 21,33 főről 19,67 főre mérséklődött, ami a gyermeklétszám csökkenésének következménye, ezáltal a nevelési feltételek javultak.

2. Általános iskola

A Kisszállási Sallai István Általános Iskola fenntartója és működtetője a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.

12. táblázat: Általános iskolai adatok (2019-2023 között)

Kisszállás	2019	2020	2021	2022	2023
Egy osztályra jutó nappali tagozatos tanulók az általános iskolákban (fő)	15,5	14	12,88	15	14,13
A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (fő)	17	14	14	6	17
Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	4,84	7,14	6,8	5,83	1,77

Forrás: TeIR

Kisszálláson az általános iskolai ellátás stabil: minden évben **1 feladatellátási hely** és **nyolc osztály működött**. Gyógypedagógiai oktatás nem zajlik.

Az egy osztályra jutó tanulók száma 15,5 főről 14,13 főre csökkent, ami kiegyensúlyozott tanulólétszámot, de csökkenő gyermeklétszámot jelez. A 8. évfolyamot 2023-ban **17 tanuló** fejezte be eredményesen, ami megegyezik a 2019-es értékkel, ugyanakkor 2022-ben csak 6 fő teljesítette sikeresen a záró évfolyamot, ami ingadozó tanulói kibocsátásra utal.

A más településről bejáró tanulók aránya 2019 és 2023 között jelentősen visszaesett: **4,84%-ról 1,77%-ra**, ami csökkenő vonzóképességet jelez az intézmény részéről a környező települések irányába.

13. táblázat: A népesség megoszlása legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint

Kisszállás	2011	2022
Legmagasabb befejezett iskolai végzettség	2 480	2 189
Általános iskola 8. évfolyamnál alacsonyabb	399	209
Általános iskola 8. évfolyam	872	649
Középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	604	591
Érettségi	354	441
Egyetem, főiskola stb. oklevéllel	125	148
7 évesnél fiatalabb személy	126	151

Forrás: KSH

2011 és 2022 között Kisszálláson **javult a lakosság iskolázottsági szintje.** Az általános iskola 8. évfolyamánál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők száma **399 főről 209 főre** csökkent, miközben az **érettségivel rendelkezők száma 354-ről 441 főre**, a **felsőfokú végzettségűeké 125-ről 148 főre** emelkedett. A változások a képzettségi szint lassú, de kedvező irányú elmozdulását jelzik.

14. táblázat: Hátrányos helyzetű gyermekek aránya

Kisszállás	2019	2020	2021	2022	2023
Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek (fő)	14	8	8	7	6
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő)	39	23	17	23	18
Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya (százalék)	21,88	12,9	13,11	12,5	10,17
Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (százalék)	31,45	20,54	16,5	19,17	15,93

Forrás: TeIR

2019 és 2023 között folyamatosan csökkent a hátrányos helyzetű gyermekek száma és aránya Kisszálláson. Az óvodás korú gyermekek esetében az arány 21,88%-ról 10,17%-ra, míg az általános iskolásoknál 31,45%-ról 15,93%-ra mérséklődött. Ez a tendencia javuló szociális körülményeket, csökkenő rászorultságot és az érintett családok helyzetének stabilizálódását tükrözi.

1.2. A TELEPÜLÉS HELYE A MEGYEI TÁRSADALMI-GAZDASÁGI TÉRBEN

Kisszállás község Bács-Kiskun vármegye déli részén, a Kiskunhalasi járásban a Duna-Tisza közén fekszik, a bácskai feketeföldek és a kiskunsági homok választóvonalán. A szerb határ csupán 15 km-re van. Legjobban az 55. számú, Szegedet és Baját összekötő főútról közelíthető meg a község. Területi elhelyezkedése alapján **a megye perifériális térségei közé sorolható**, ugyanakkor a közeli Kiskunhalas város elérhetősége és a közlekedési kapcsolatok viszonylagos kedvezősége mérséklik az ebből fakadó versenyhátrányokat. Bács-Kiskun vármegye társadalmi-gazdasági térszerkezetében Kecskemét, mint megyei jogú város, valamint a jelentősebb járási központok (pl. Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kalocsa) köré koncentrálódnak a gazdasági aktivitás, a foglalkoztatottság, a beruházások és az intézményi ellátottság szempontjából erőteljesebb térségek. Kisszállás ezektől a térszerkezeti magterületektől távolabb helyezkedik el, így a fejlettség indikátorai alapján elsősorban a **kedvezményezett, vidéki kistelepülések csoportjába sorolható**.

A település társadalmi pozícióját tekintve elmondható, hogy a lakosság iskolai végzettsége az országos átlag alatt marad, a gazdaságilag aktív népesség aránya alacsonyabb, míg a tartósan inaktív és az időskorú lakosság aránya magasabb az országos és megyei átlagnál. Ezek a tényezők befolyásolják a helyi humánerőforrás-potenciált, és hosszú távon fenntarthatósági kérdéseket vetnek fel a közszolgáltatások, az oktatás, valamint a szociális ellátás területén is.

Ugyanakkor Kisszállás a megyei gazdaságfejlesztési és vidékstratégiai programok keretében **potenciális célterületként jelenik meg**, különösen a digitális infrastruktúra fejlesztése, a fenntartható mezőgazdaság, valamint az ifjúság helyben tartását és vállalkozásindítást ösztönző programok révén. A község elhelyezkedése a vármegye déli gazdasági zónájában lehetőséget biztosíthat arra, hogy középtávon bekapcsolódjon **a dél-alföldi határmenti gazdasági együttműködésekbe,** különösen a Szeged–Szabadka–Baja térségre kiterjedő fejlesztési tengely mentén.

3. ábra: Kisszállás elhelyezkedése a járásban, a vármegyében

Forrás: www.wikipedia.hu (saját szerkesztés)

A kedvezményezett járások besorolásáról szóló 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet szerint, mely Magyarország járásait fejlettségük szerint csoportosítja, a Kiskunhalasi járás **kedvezményezett járás.**

A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. (IV. 23.) kormányrendelet értelmében Kisszállás **társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település**, de nem tartozik a jelentős munkanélküliséggel sújtott települések közé. A szabad vállalkozási zónák létrehozásának és működésének, valamint a kedvezmények igénybevételének szabályairól szóló 27/2013. (II. 12.) Korm. rendelet Kisszállás **szabad vállalkozási zónába tartozó település**.

1.3. A MEGVALÓSULT FEJLESZTÉSEK, ELNYERT TÁMOGATÁSOK 2020-2024

Kisszállás Község Önkormányzata ambiciózus célokat határozott meg a 2020-2024-es évekre vonatkozó Gazdasági Programjában, melynek elkészítése óta több előre nem látható esemény is bekövetkezett, melyek a **Programban szereplő fejlesztések megvalósítását hátráltatták**, ilyen például:

- a koronavírussal összefüggő egészségügyi veszélyhelyzet elhúzódása,
- az orosz-ukrán háború kitörése,
- és a 2021-2027 uniós időszak kohéziós forrásaihoz való hozzáférés országos szintű csúszása.

Ennek ellenére az előző Gazdasági Programban foglalt fejlesztési elképzelések megvalósítása csak kisebb részben szenvednek késedelmet, nagyobb részben megvalósultak, vagy megvalósításuk folyamatban van (1. melléklet). Az előző Gazdasági Programban nevesített, legjelentősebb cikluson átívelő **projektek megvalósítása és elszámolása eredményesen lezárult**:

- A TOP-1.4.1-16-BK1-2017-00023 azonosítószámú, „Kisszállási óvoda felújítása és bővítése" c. projekt keretében sor került az óvodaépület részleges felújítására, egy minibölcsődei csoport kialakítására.
- TOP-4.2.1-16-BK1-2017-00005 „Konyhafejlesztés Kisszálláson" című projektben megvalósult a konyha épületének felújítása, bővítése, konyhatechnológiai eszközök beszerzésére.
- Befejeződött a főutca mentén, a község déli részén elhelyezkedő önkormányzati tulajdonú iparterület fejlesztése a később még részletesebben bemutatásra kerülő TOP-1.1.1-15-BK1-2016-00004 „Iparterület fejlesztése Kisszálláson" és a TOP-1.1.2-16-BK1-2017-00007 „Inkubátorház kialakítása Kisszálláson" c. projektek keretében.

További két jelentős fejlesztést valósított meg Kisszállás Község Önkormányzata a Vidékfejlesztési Program keretében, ezek az előző Gazdasági Program elfogadásakor még nem voltak ismertek:

- több, mint 130 millió Ft összköltséggel külterületi utak fejlesztését, valamint
- a helyi piac fejlesztését egy valamivel 100 millió Ft-ot meghaladó volumenű beruházás keretében.

Kisszállás – részben Bács-Kiskun Vármegyei Önkormányzattal és annak 100%-os tuljadonában álló BKMFÜ Bács-Kiskun Megyei Fejelsztési Ügynökség Nkft-vel folytatott együttműködése eredményeként – számos sikeres pályázati fejlesztést valósított meg az elmúlt években, és valósít meg jelenleg is (2. melléklet). A folyamatban lévő, legnagyobb költségvetésű projektek a 2021-

2027-es uniós ciklus területi operatív programja, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz **(TOP Plusz) forrásaiból valósulnak meg**:

- a TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00002 „Épületenergetikai fejlesztés Kisszállás településen" c. projekt keretében a Könyvtár és Művelődési Ház épületének energetikai korszerűsítése;
- a TOP_PLUSZ-3.3.1-21-BK1-2022-00022 „Óvodai tornaszoba-építés Kisszálláson" c. projektből a kisgyermeknevelés infrastrukturális fejlesztésének következő üteme;
- míg a TOP_PLUSZ-3.3.2-21-BK1-2022-00007 „Egészségügyi központ kialakítása Kisszálláson" c. projekt keretében épület felújítással és bővítéssel az egészségügyi alapellátások egy épületbe történő költöztetése valósul meg.

1.4. A GAZDASÁGI PROGRAM ILLESZKEDÉSE A TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKHOZ

ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (OFTK)

Az előző ciklusra készített Gazdasági Programhoz hasonlóan továbbra is az Országgyűlés által az 1/2014. (I. 3.) OGY határozattal elfogadott OFTK határozza meg Magyarország hosszú távú fejlesztési irányait. A Kisszállás számára adottságai és lehetőségei szempontjából kiemelt fontos specifikus célkitűzések körében sincs változás:

- **Életképes vidék**, egészséges élelmiszertermelés és ellátás
- Vidéki térségek **népességeltartó képességének** növelése
- Összekapcsolt terek: az **elérhetőség** és a mobilitás biztosítása.

„BÁCSKISKUN 2030 - BÁCS-KISKUN MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA"

A Bács-Kiskun vármegye 2030-ig elérendő fejlesztési céljait meghatározó területfejlesztési koncepció helyzetfeltáró részének legfontosabb megállapításai Kisszállás vonatkozásában:

- A települést érinti **Magyarország legnagyobb vasútfejlesztési beruházása**, a 150-es Budapest- Belgrád vasútvonal felújítása.
- A 2014-2020 időszak területi alapon allokált uniós forrásaiból (Terület- és Településfejlesztési Operatív Program) Kisszállás jelentős **gazdaságélénkítő beruházásokat** valósított meg.
- Homokhátsági településként Kisszállás is fokozottan érintett a **klímaváltozás kihívásaival**, melyekre komplex program kidolgozása szükséges.

A koncepcióban kerülnek körvonalazásra a Bács-Kiskun vármegye fejlesztését 2030-ig meghatározó célok és stratégiai prioritások. Kifejezetten Kisszállás szempontjából lényeges és releváns stratégiai célok:

> **S1 A Duna-Tisza Közi Síkvidék területileg kiegyensúlyozott, klímaváltozást is figyelembe vevő fejlesztése** – A település homokhátsági elhelyezkedéséből adódóan.
>
> **S6 A Határmenti Fejlesztési Körzet határon átnyúló együttműködésre alapuló fejlesztése** – A Kiskunhalasi járás településeként a Koncepció Kisszállást is a határmentiség hasznaival és esetleges hátrányaival érintett településként azonosítja.

A dokumentum 7 prioritást azonosít, és bont tovább intézkedésekre, melyek által a kitűzött célok elérhetővé válnak. A következő felsorolásban kiemelve jelennek meg a település számára legfontosabb prioritások, melyek a Gazdasági Programban megjelölt fejlesztési irányok figyelembevételével kerültek kijelölésre.

P1 Gazdaság- és foglalkoztatás-élénkítés

P2 A vidék fejlesztése és a népességmegtartó-képesség erősítése

P3 Térségi elérhetőség és mobilitás

P4 Erőforrásaink megőrzése, fejlesztése és hatékony használata

P5 Ember, család, közösség

P6 Digitális és kreatív megye

P7 Térségmarketing.

BÁCS-KISKUN VÁRMEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

A „Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programja" c. dokumentum a koncepció által kijelölt 7 fő prioritással dolgozik tovább, és bontja azokat a 2021-2027-es időszakban teljesítendő intézkedésekre és projektcsomagokra (fejlesztési kezdeményezésekre), nevesíti a vonatkozó önkormányzati és vállalkozói fejlesztési elképzeléseket.

15. táblázat: Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programjának illeszkedése Kisszállás település önkormányzatának fejlesztési elképzeléseihez

Prioritás	Kapcsolódó intézkedés	Kapcsolódó települési fejlesztési kezdeményezések
P2 A vidék fejlesztése és a népességmegtartó-képesség erősítése	1. Az országon belül legnagyobb arányban fellelhető tanyás térségek fenntartható társadalmi-gazdasági fejlesztése a tanyák sokféleségének figyelembe vételével (gazdasági funkció, lakófunkció, rekreációs funkció)	• Tanyák elérhetőségének javítása • Közműhiányos tanyák fejlesztése
P3 Térségi elérhetőség és mobilitás	1. A gyorsforgalmi úthálózat és a hozzá kapcsolódó főbb felvezető utak fejlesztésével a vidék élhetővé tétele, a vállalkozások és a lakosság mobilitásának javítása, a makrotérségi integráció fejlesztése.	• 1-3 számjegyű autópálya, gyorsforgalmi út és főút fejlesztések
P3 Térségi elérhetőség és mobilitás	2. Kerékpárhálózat kiépítésének folytatása.	• Helyi jelentőségű turisztikai kerékpárút • Helyi jelentőségű hivatásforgalmi kerékpárút
P3 Térségi elérhetőség és mobilitás	3. A településen belüli úthálózat és egyéb, lakosságot és vállalkozásokat is kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése.	• Belterületi út és járda fejlesztés • Külterületi útfejlesztés • Nagy értékű út karbantartó eszköz beszerzés
P3 Térségi elérhetőség és mobilitás	4. Közösségi közlekedés fejlesztése	• Helyközi tömegközlekedési infrastruktúra fejlesztés
P5 Ember, család, közösség	1. Helyi közszolgáltatások fejlesztése.	• Terek, játszóterek, szabadidős létesítmények fejlesztése • Közbiztonsági fejlesztések

Prioritás	Kapcsolódó intézkedés	Kapcsolódó települési fejlesztési kezdeményezések
		• Kisgyermeknevelési infrastruktúra fejlesztés • Köznevelési infrastruktúra fejlesztés • Egészségügyi alapellátás fejlesztése • kultúra, közösségi terek és szolgáltatások fejlesztése • Temetői infrastruktúra fejlesztés

Forrás: saját szerkesztés

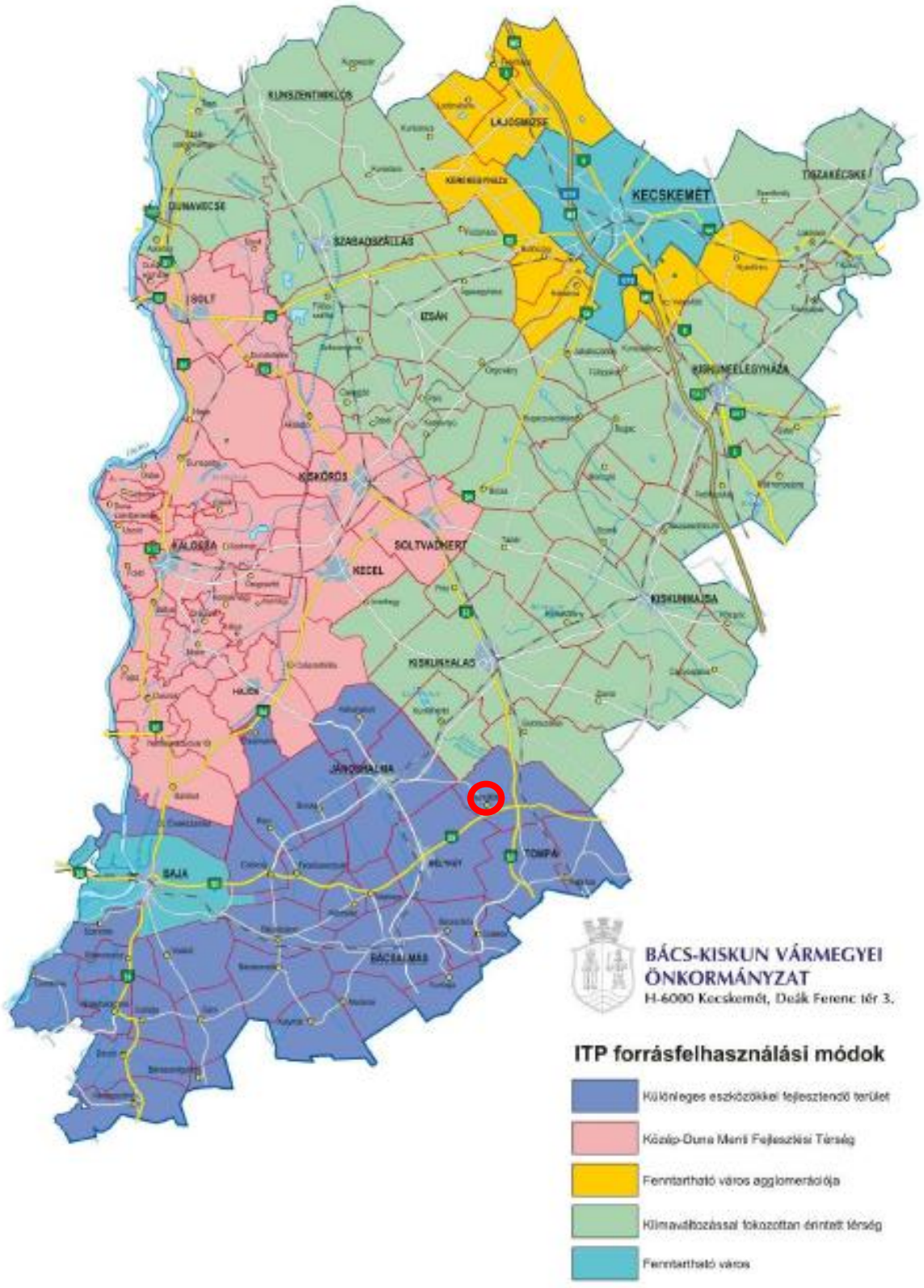
BÁCS-KISKUN VÁRMEGYE INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAMJA

Az európai uniós források tekintetében leginkább az önkormányzatok mint kedvezményezetti csoport igényeire fókuszál 2021 és 2027 között az adott időszak ágazati operatív programja, a TOP Plusz. Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata Közgyűlése 48/2024. (XI.29.) határozatával fogadta el a Bács-Kiskun Vármegye Integrált Területi Program 2021-2027 c. dokumentum (ITP) jelenleg hatályos változatát, mely meghatározza a TOP Plusz források vármegyei allokációjának alapelveit, módszerét, időbeliségét és a forrásfelhasználáshoz kapcsolódó indikátorvállalásokat.

Az ITP-ben a vármegye települései hézag- és átfedés mentesen négy, eltérő jellemzőkkel bíró földrajzi célterületetbe kerültek szétosztásra [1]. A sajátosságokat figyelembe véve került meghatározásra, hogy az egyes TOP Plusz felhívásokból az egyes célterületek mekkora forráskeretet hívhatnak le.

[1] Ötödik célterületként fogható fel a két megyei jogú város, Kecskemét MJV és Baja MJV, részükre az ITP külön forráskereteket allokál a „Fenntartható városfejlesztés" forrásfelhasználási mód keretében.

4. ábra: Fejlesztési célterületek Bács-Kiskun vármegyében

Forrás: ITP

Kisszállás a „**Különleges eszközzel fejlesztendő térség" célterületbe** tartozik, mely a komplex programmal segítendő Bácsalmási és Jánoshalmai járások településeit; Baja, Sükösd, Nemesnádudvar kivételével a Bajai járás településeit; és a Kiskunhalasi járás három legdélebbi települését (Kisszállás mellett Tompát és Kelebiát) fedi le. A földrajzi célterület TOP Plusz forráskerete 10.555.401.509 Ft, melyből 9.508.148.485 Ft a beruházások megvalósításának forrását biztosító Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) származik, míg 1.047.253.024 Ft a szoft programok megvalósítására szolgáló Európai Szociális Alap Plusz (ESZA +) forrás.

Mivel a TOP Plusz forrásai nem elegendőek arra, hogy a vármegye minden települése valamennyi releváns fejlesztési szükségletét fedezze, az ITP meghatározza a települések közötti differenciálás szempontjait, melyek a TOP Plusz felhívások értékelési szempontrendszerében is visszaköszönnek.

Kisszállás **előnyt élvez** az alábbi szempontok szerint:

- A kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről szóló 105/2015. Korm. rendelet szerinti kedvezményezett település,
- Gazdaságélénkítő Programmal érintett,
- Szabad vállalkozási zóna,
- Tanyás térség,
- 20 000 Ft/fő vagy az alatti a 2015-2020 közötti iparűzési adóerőképesség 2021-es lakosságszámra vetített átlaga.

BÁCS-KISKUN VÁRMEGYEI KERÉKPÁROS STRATÉGIA - VÁRMEGYEI KERÉKPÁRFORGALMI FŐHÁLÓZATI TERV

A vármegyei kerékpárhálózatot érintő települési fejlesztési elképzelés az 55. sz. főút mellett haladó Baja-Szeged kerékpáros útvonalra történő rácsatlakozás, mely megjelenik a vármegyei kerékpáros stratégiában is.

HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM

Kisszállás Község Önkormányzata Képviselő-testülete 177/2023. (XI.30.) ÖK határozatával fogadta el Kisszállás Község Önkormányzata 2023-2028. évre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját (HEP), melyben foglalt alábbi intézkedések részben átfedésben vannak a 2020-2025 közötti időszakra vonatkozó településfejlesztési irányokkal, és amelyek feladatot jelentenek az önkormányzat számára:

- Közfoglalkoztatás segítése, rendszeres tájékoztatás
- Hatékonyabb együttműködés a közszolgáltatókkal, civil szervezetekkel
- Szabadidős, szünidei foglalkozások megszervezése.

KISSZÁLLÁS TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYVE

A településképi arculati kézikönyv egy szemléletformáló, kiadvány-jellegű dokumentum, mely ajánlásokat fogalmaz meg arra vonatkozóan, hogy új építésnél, illetve felújításoknál milyen megoldások azok, melyek a település kialakult és/vagy kívánatos arculatához leginkább

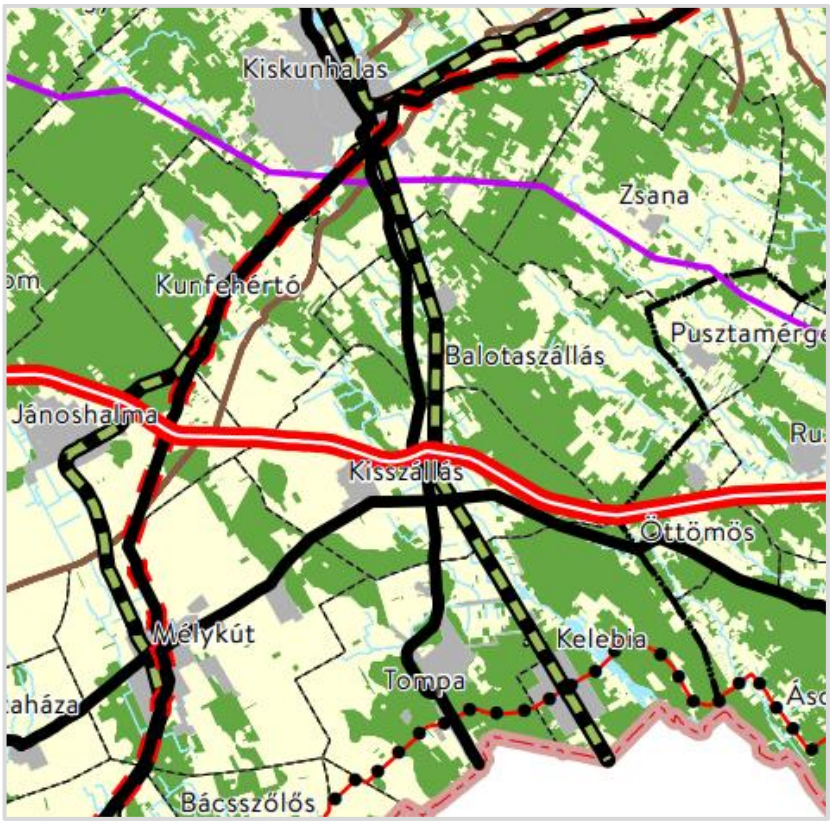
illeszkednek, legyen szó akár lakóépületekről, középületek vagy közterületekről. Az arculati kézikönyv alapján készült el a településképi rendelet, melyet a község képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 22/2017. (XII.27.) számú önkormányzati rendelettel fogadott el. A rendelet kötelezően betartandó előírásokat tartalmaz a beruházók számára, beleértve az önkormányzatot is. A jelen dokumentumban szereplő infrastrukturális fejlesztések előkészítése és kivitelezése során **szükséges figyelembe venni a rendelet előírásait és a kézikönyv ajánlásait.**

1.5. A TERÜLETRENDEZÉSI ESZKÖZÖK (TELEPÜLÉSI, MEGYEI, ORSZÁGOS) TELEPÜLÉSSPECIFIKUS ELEMZÉSE

A Gazdasági Programban foglalt fejlesztési elképzelések előkészítése és megvalósítása során egyaránt figyelembe kell venni a területrendezési és -fejlesztési eszközökben foglaltakat. A területfejlesztési dokumentumok jelölik ki a fejlesztési céljait és irányait, míg a rendezési eszközök keretében valósul meg ezek rajzi leképezése, műszaki hátterének meghatározása.

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (OTrT) határozza meg az országhatárokon belül a területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét.

5. ábra: Kisszállás az OTrT-ben

Forrás: OTrT

Az **országos műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények Kisszállást érintő elemei** az alábbiak:

Távlati gyorsforgalmi út: **M9 gyorsforgalmi út** – tervezett szakasz

6. ábra: M9 gyorsforgalmi út nyomvonala Kisszállás környékén

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

- Nagycenk (M85) – Szombathely –Vasvár Rábahídvég (M80)
- Vasvár (M80) – Zalaegerszeg – Nagykanizsa – Kaposvár – Dombóvár –Szekszárd
- Dusnok – Szeged (M5)

Távlati főutak meglévő szakaszai

- 53. számú főút - Solt (52. sz. főút) – Kiskunhalas – Tompa – (Szerbia)
- 55. számú főút - Szeged (5. sz. főút) – Baja – Bátaszék (M6)

Meglévő országos törzshálózati vasúti pályák:

- 150-es vonalszámú - Budapest [IX. kerület, Ferencváros] – Kelebia – (Szerbia)

A Kisszállást érintő OTrT 19. § (1) bekezdés szerinti országos övezetek a következők

1. ökológiai hálózat magterületének övezete
2. ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete
4. kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete
5. jó termőhelyi adottságú szántók övezete
6. erdők övezete
7. erdőtelepítésre javasolt terület övezete
8. tájképvédelmi terület övezete
10. vízminőség-védelmi terület övezete

A 2020-2024-es időszakra vonatkozó Gazdasági Programban bemutatásra került, hogy az országos területfejlesztés és –rendezés logikai sorrendje valamelyest felborult, az új OTrT 2018. decemberi elfogadásakor az új OFTK[2] jóváhagyására nem került sor, vagyis a rendezési típusú dokumentum hamarabb került elfogadásra, mint a fejlesztési, és szó esett arról is, hogy ez a speciális helyzet

[2] A jelenleg is hatályos OFTK illeszkedése a Gazdasági Programhoz az előző alfejezetben került bemutatásra.

felértékelte a vármegyei rendezési tervekben az OTrT 24. § paragrafus szerint egyedileg meghatározott vármegyei övezeteket.

Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Tervéről szóló 2/2024. (II.26.) önkormányzati rendelete az OTrT-t pontosítja, egészíti ki térségi és helyi léptékű elemekkel és szabályozásokkal. A vármegyei területrendezési terv mellett Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Tervéhez kapcsolódó területrendezési ajánlások elfogadásáról szóló 3/2024. (II.23.) határozata azon szakmai elveket tartalmazza, melyet a vármegyei önkormányzat érvényesíteni szeretne a települések közötti forráselosztás során.

Kisszállást érintő **egyedileg meghatározott vármegyei övezetek** az alábbiak:

- Különleges eszközökkel fejlesztendő területek övezete,
- Kötöttpályás gazdasági terület övezete,
- Városkörnyéki településegyüttesek övezete (Kiskunhalasi),
- Napelempark elhelyezésére vizsgálat alávonható települések övezete,
- Klímaváltozással fokozottan érintett térség övezete.

Fontos, hogy az első kettő gazdasági övezethez kapcsolódó kedvezmény (az általánosnál kedvezőbb beépítési és zöldfelületi arány) csak akkor biztosított, ha Kisszállás a jövőben a településfejlesztés és/vagy –rendezési eszközeiben megjelöli azokat a helyi sajátosságoknak megfelelő feltételeket és beavatkozásokat, melyek nyomán biztosítható az így kijelölt területek gazdasági szempontból megfelelő hasznosítása. Ugyanígy a Városkörnyéki településegyüttesek övezetéhez kapcsolódik, hogy a készülő településfejlesztési koncepciót, integrált településfejlesztési stratégiát vagy településtervet ki kell egészíteni egy fejezettel, mely tartalmazza, hogy a város és vonzáskörzete milyen módon tervezi fejleszteni a vonzáskörzet részére nyújtott szolgáltatásokat.

Kisszállás településrendezési tervét Kisszállás Község Önkormányzat Képviselő-testülete a helyi építési szabályokról szóló 14/2007. (XI. 30.) önkormányzati rendeletével fogadta el, azóta a felmerülő beruházási igények szerint került több ízben került módosításra. A hosszú távú fejlesztési célokat kijelölő településfejlesztési koncepció 2001-re datálódik, aktualizálva a településrendezési eszközök 2007-es készítésekor lett. Az időközben megváltozott jogszabályi környezethez illeszkedő településfejlesztési és –rendezési eszközök megalkotása jövőbeni feladat az önkormányzat számára.

2. KÖLTSÉGVETÉSI POLITIKA, ADÓPOLITIKA, MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK, VAGYONKEZELÉSI CÉLOK

2.1 KÖLTSÉGVETÉSI POLITIKA

A 2020-2024-es ciklusban a koronavírussal és a háborúval összefüggő veszélyhelyzetek eredményeként **eddig példa nélküli, költségvetést is súlyosan érintő kihívásokkal kellett szembenéznie az önkormányzatoknak**. Kisszállás Község Önkormányzata megfontolt költségvetési tervezéssel és végrehajtással, az önkormányzati vagyonnal történő gondos gazdálkodással állt helyt ebben az időszakban. Ez a működésmód megfelelő alapot jelent a 2025-2029-es ciklusra is.

A helyi szint országos és globális folyamatoknak való kitettsége konkrét, pénzben kifejezhető hatással van Kisszállás költségvetési politikájára. Számottevő bevételt jelent a település számára a állami szolidaritási hozzájárulás egyre bővülő rendszere, mely helyi iparűzési adó bevételeket osztja újra a települések között, és amely évről évre egyre nagyobb részt képvisel az állam által az önkormányzatoknak fizetett támogatásokból. A települési önkormányzatok által 2025. évben teljesítendő önkormányzati szolidaritási hozzájárulás összegéről szóló 1/2025. (II.11.) NGM rendelet alapján Kisszállás **továbbra sem kötelezett hozzájárulás befizetésére**, így biztosan a rendszer nettó nyertese marad. Jelentős bevételt csökkentő tétel viszont a gépjárműadó korábban helyben maradó részének 2021-ben történt elvonása.

CÉLKITŰZÉSEK 2025-2029-RE:

- Az önkormányzat az alapfeladatok biztonságos ellátása mellett előtérbe helyezi azon feladatok megvalósítását, melyek az előző években forrás rendelkezésre állása miatt elmaradtak.
- Levonva az elmúlt évek tanulságait, biztonsági tartalék képzésére törekszik az esetleges veszélyhelyzetekre, illetve a pályázatból megvalósuló beruházásokhoz szükséges esetleges többletköltségek, önerő biztosítására.
- A feladatellátás és az infrastrukturális beruházások megvalósítása során előtérbe helyezi a pénzügyi és környezeti fenntarthatóság szempontjait, a költség- és energiahatékony megoldásokat, folyamatokat részesíti előnyben.
- A saját bevételeinek arányát növelve törekszik arra, hogy a költségvetés külső tényezőknek való kitettségét csökkentse.
- Felelős gazdálkodóként törekszik minél több külső támogatás bevonásával bővíteni a bevételeit, biztosítani a feladatellátást, megteremteni annak infrastrukturális hátterét. Ennek érdekében pályázatokat nyújt be, együttműködik olyan szervezetekkel, melyek a források hatékony felhasználását segítik.
- Minden évben úgy készíti el az éves költségvetését, hogy az egyrészt megfelel az adott évi költségvetési törvénynek, a pénzügyi-számviteli szabályoknak és helyi szabályzatoknak, másrészt költségvetési éveken átívelő tervezés eredményeként a település hosszú távú, összehangolt fejlesztési elképzeléseihez is igazodik, a jelen Gazdasági Programban kitűzött fejlesztési célok és elvek megvalósítását szolgálják.

- A költségvetési tervezés során az érintettek széles köre kerül minél nagyobb mértékű bevonásra, például az önkormányzati intézmények (Kisszállás Község Önkormányzat Napraforgó Óvoda és Mini Bölcsőde, Művelődési Ház és Könyvtár) és az önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság (Kisszállás Önkormányzati NKft.) vezetői, a képviselő-testület tagjai, települési szolgáltatásokat ellátó intézmények és szervezetek képviselői.
- A minél szélesebb körű partnerségben zajló költségvetési tervezés mellett szem előtt tartja a helyi költségvetési folyamatok átláthatóságának biztosítását.

2.2 ADÓPOLITIKA

Kisszállás Község Önkormányzatának bevételeinek többsége központi költségvetési támogatás, amelyet az önkormányzat a kötelezően és önként vállalt feladatainak ellátására fordít, de a mértékére túl nagy ráhatása nincsen. A fennmaradó bevételek közül jelentős részt képez a beszedett helyi adókból származó bevétel, 2023-ban az önkormányzat teljes bevételeinek több mint 10%-át adta. A helyi adóbevételek alakulására az önkormányzatnak jelentős befolyása van, egyrészt saját hatáskörben határozza meg a helyi adók mértékét, másrészt tevékenysége által közvetetten is növelheti az egyes adónemekből származó bevételt, például a helyi iparűzési adó esetén **az üzleti környezet fejlesztésével, célzott befektetés-ösztönzéssel** betelepülő vállalkozásokat vonzhat a településre.

Jelenleg a településen alkalmazott adótípusok:

- iparűzési adó,
- magánszemélyek kommunális adója,
- talajterhelési díj.

Kisszállás **közhatalmi bevételei túlnyomórészt a helyi iparűzési adóból** származnak. Kisszállás község Önkormányzat Képviselő-testületének helyi iparűzési adóról szóló 22/2012(XI.30.) önkormányzati rendelete szerint az állandó jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén az adó mértéke az adóalap 2%-a, ez a jogszabályi maximum, és megegyezik a legtöbb szomszédos településen - Mélykút, Kunfehértó, Balotaszállás, Kelebia, Tompa - alkalmazott mértékkel (Jánoshalma a kivétel, ahol az iparűzési adó mértéke 1,8%).

Az iparűzési adóból származó bevétel jelentősen nőtt 10 év alatt, közel ötszörösére, ez is jelzi, hogy átgondolt és következetes önkormányzati gazdaságpolitikával Kisszállás Község Önkormányzata számára lehetőség kínálkozik bevételeinek bővítésére.

16. táblázat: Egyes közhatalmi bevételek összegének alakulása Kisszálláson (Ft)

Megnevezés	2014	2019	2024
Helyi iparűzési adó	34 082 000	55 834 000	149 307 000
Magánszemélyek kommunális adója	9 773 000	10 474 000	10 067 000
Talajterhelési díj	-	1 480 000	862 000

Forrás: önkormányzati adatszolgáltatás

Kisszállás Község Önkormányzat Képviselő testületének a magánszemélyek kommunális adójáról szóló 21/2012.(XI.30.) önkormányzati rendelete a kommunális adó mértékét belterületi beépített ingatlan esetén 10.000 Ft/év, külterületi tanyás ingatlan esetén 8.000 Ft/év, és belterületi beépítetlen ingatlan esetén 7.000 Ft/év összegben határozza meg. A talajterhelési díj mértéke törvényben szabályozott, és a beszedett bevétel felhasználási lehetősége is korlátozott.

CÉLKITŰZÉSEK 2025-2029-RE:

- Az önkormányzat nyílt, átlátható módon, méltányosság szempontját is szem előtt tartva tartja fenn a helyi adózási rendszert.
- Önkormányzati gazdaságpolitikai eszközökkel törekszik új befektetők településre vonzására, ezáltal a helyi iparűzési adóból származó bevételek bővítésére.
- A naprakész adónyilvántartással és az időben történő adó beszedéssel biztosítja a zökkenőmentes pénzforgalmat.
- A befizetések ösztönzése céljából gondoskodik az adózók széleskörű tájékoztatásáról, közvetlen kapcsolattartásra törekszik az adózókkal.
- Figyelmet fordít arra, hogy az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében fokozottan figyelemmel kíséri az adóalanyi kör adó-bejelentési kötelezettségének teljesítését.
- Az adóhátralékok mielőbbi és minél teljesebb behajtására törekszik, akár részletfizetési, halasztási lehetőség biztosítása mellett.

2.3 MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK

Az önkormányzat működési bevételei tulajdonképpen a feladatellátása során keletkezett bevételei, melyek lehetőséget biztosítanak arra, hogy kiegészítse a központi költségvetésből kapott támogatásokat. Az elmúlt években (2020 és 2023 között) a kisszállási önkormányzat működési bevételei folyamatosan emelkedtek, majdnem megduplázódtak, mely - az infláció reálértéket csökkentő hatását figyelembe véve is - számottevően bővítette az önkormányzat mozgásterét. Fontos megjegyezni, hogy **ez a bevétel szinte teljes egészében az önkormányzat kötelezően vállalt feladataiból származik**, így a következő időszakban indokolt lehet annak vizsgálata, hogy **egyes önként vállalt feladatokból bővíthetők-e az önkormányzat saját bevételei.** Ezek az önként vállalt feladatok Kisszállás Község Önkormányzata Képviselő-testületének Kisszállás Község Önkormányzata 2025. évi költségvetéséről szóló 5/2025. (II. 21.) önkormányzati rendelete alapján:

- mezőgazdasági tevékenység,
- önkormányzati támogatások,
- önkormányzati közművelődési programok támogatása,
- állategészségügyi feladatok,
- logopédiai feladatok ellátása,
- vízrendezés és vízelvezetés, csatornázás,
- idősotthoni gondozás,
- gyógytestnevelői feladatok ellátása.

17. táblázat: Az Önkormányzat működési bevételeinek alakulása az elmúlt években (Ft)

Bevétel megnevezése	2023	2022	2021	2020
401. Készletértékesítés ellenértéke	10 456 859	5 916 437	8 871 384	5 903 769
402. Szolgáltatások ellenértéke	9 504 384	11 106 484	8 979 882	7 991 143
403. Közvetített szolgáltatások ellenértéke	11 778 728	6 779 471	6 487 436	10 064 487
404. Tulajdonosi bevételek	0	0	0	0
405. Ellátási díjak	21 256 307	11 209 052	8 608 064	5 650 215
406. Kiszámlázott általános forgalmi adó	11 081 917	8 086 827	5 547 754	4 968 277
407. Általános forgalmi adó visszatérítése	5 063 000	4 394 149	6 427 590	908 878
408. Kamatbevételek	0	0	0	0
409. Egyéb pénzügyi műveletek bevételei	0	0	0	0
410. Biztosító által fizetett kártérítés	95 250	55 000	0	15 000
411. Egyéb működési bevételek	4 218 489	470 602	182 327	454 966
4. Működési bevételek	**73 454 934**	**48 018 022**	**45 104 437**	**35 956 735**

Forrás: az önkormányzat 2020, 2021, 2022, 2023. évekre vonatkozó zárszámadásai

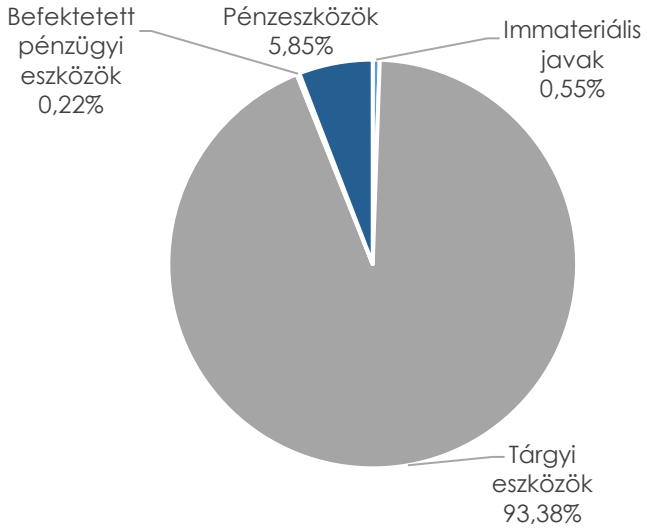
CÉLKITŰZÉSEK 2025-2029-RE:

- Az önkormányzat folyamatosan keresi a saját bevétel szerzési lehetőségeket, annak érdekében, hogy a bevont külső forrásokat kiegészítse.
- Az önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódó térítési díjakat folyamatosan nyomon követi, felülvizsgálja és szükség esetén kiigazítja a hatályos jogszabályok, költséghatékonysági és méltányossági szempontok figyelembevételével.
- Ugyanígy a lakbér- és helyiségbérleti díjakat és a jelentős nagyságú mezőgazdasági hasznosítású földterületek bérleti díját évente felülvizsgálja és a szükséges mértékben, az ingatlanpiaci viszonyoknak megfelelően módosítja. Az önkormányzati tulajdonú épületek bérleti díját, valamint a piaci helypénz mértékének megállapítását a használat jellege és az aktuális piaci helyzet alapján határozza meg.

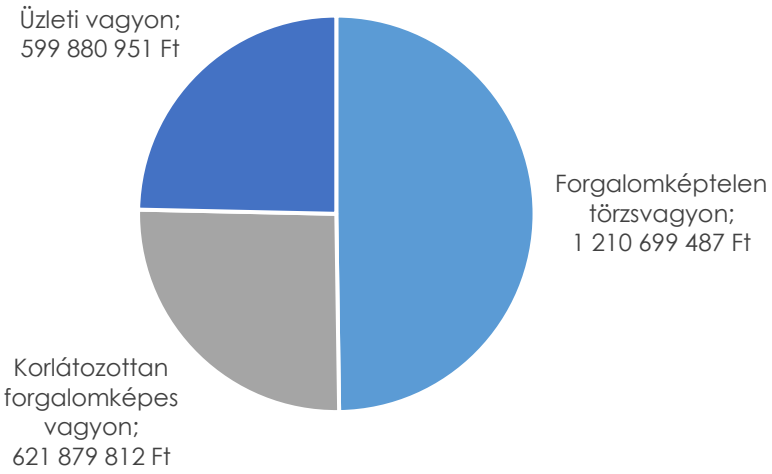
2.4 VAGYONKEZELÉSI CÉLOK

Kisszállás Község Önkormányzata számottevő, bruttó értéken közel 2,5 milliárd Ft-os vagyonnal rendelkezik, melyet nagyrészt ingatlanok, más tárgyi eszközök, illetve forintszámlán lévő pénzeszközök alkotnak. Ezen önkormányzati vagyon nagyjából fele az, amely forgalomképes vagy korlátozottan forgalomképes, és amely jelentősebb mozgásteret biztosít az önkormányzati vagyongazdálkodásban.

7. ábra: Kisszállás Község Önkormányzatának vagyonkimutatása csoportok és forgalomképesség szerint 2023-ban (bruttó értéken)

Megjegyzés: Önkormányzati készlettel nem rendelkezett az adott időpontban.

Forrás: Kisszállás Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2024. (V. 31.) önkormányzati rendelete Kisszállás Község Önkormányzata 2023. évi költségvetési tervének végrehajtásáról

Az önkormányzat **legjelentősebb vagyoneleme a 509/5 helyrajzi számú, 2500 m²-es ipari terület a rajta levő felépítményekkel**. Az ingatlanon a TOP-1.1.1-BK1-2016-00004 „Iparterület fejlesztése Kisszálláson" c. projekt keretében kialakításra került két új épület, felújításra került meglévő négy. Ezen kívül a vezetékes vízellátás mellett a csatornahálózat kiépítésére is sor került. A régi villamoshálózatot vissza kellett bontani, új transzformátortól külön-külön ágon történik az épületek betáplálása. Az üzemépületek megközelítésére új betonszerkezetű út épült, amely a Tavasz utcát és a Fő utcát köti össze az iparterülettel. A TOP 1.1.2-16-BK1-2017-00007 „Inkubátorház Kialakítása Kisszálláson" c. projektből sor került egy brikettáló gépsor beszerzésére, és az egyik épületben történő beszerelésére.

Az iparterületen található épületek bérbeadása nyílt és diszkriminációmentes eljárásban történhet. A jelenleg is **nyitott pályázati felhívás** az önkormányzat honlapján érhető el, minden hónap 20. napjáig lehet benyújtani. A felhívásban szereplő kiválasztási szempontok biztosítják az iparterületen megvalósuló ipari tevékenység munkahelyteremtő jellegét, piaci megalapozottságát és a térségi gazdasági környezetbe történő beágyazódását. Az ingatlan sikeres bérbeadásával az önkormányzat éves szinten minimum 5 millió Ft ingatlan bérleti díj bevételt realizálna (a felhívásban meghatározott minimum bérleti díjak alapján), mely kiegészül a brikettáló gépsor bérleti díjával is.

CÉLKITŰZÉSEK 2025-2029-RE:

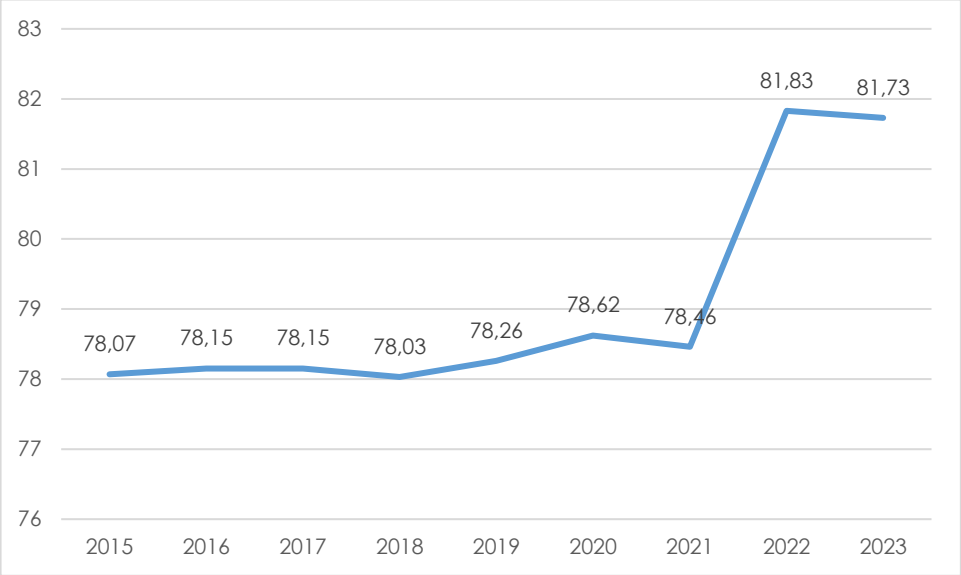
- Eseti döntések helyett a többéves fejlesztési irányokat szem előtt tartó vagyon- és legfőképpen ingatlangazdálkodás, mely a jelen Gazdasági Programban foglalt célok megvalósulását szolgálja.
- Az Önkormányzat és az intézmények pénzügyileg és környezeti szempontból fenntartható üzemeltetésének biztosítása.
- Pályázati források keresése és bevonása az önkormányzat ingatlanállományának költség- és energiatakarékos üzemeltetését lehetővé tévő felújítására.
- A településen lévő forgalomképes, üzleti vagyonba tartozó önkormányzati ingatlanok piaci áron történő hasznosítása vagy értékesítése.
- Az önkormányzati földutak gondozásához olyan pályázati lehetőségek, közfoglalkoztatási programok kiaknázása, mellyel lehetővé válik a jelenlegi eszközpark fejlesztése, bővítése.
- A 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő NKft. működtetése oly módon, hogy a NKft. saját bevétele növekedni tudjon, ezzel együtt csökkenjen az átadott önkormányzati támogatás mértéke.
- A vagyonkezelés szervezeti formái és szabályai átláthatóságának biztosítása.

3. KÖZSÉGI INFRASTRUKTÚRA, TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS

Kisszállás község alapinfrastruktúrája az elmúlt évtizedek során folyamatosan fejlődött, ugyanakkor a településüzemeltetés és a szolgáltatások színvonala továbbra is kihívások elé állítja a helyi rendszereket, különösen a fenntartás és a korszerűsítés területén.

A község **teljes közműellátottsággal rendelkezik**. A vezetékes ivóvíz- és elektromos hálózat kiépítése teljes körűen megvalósult, a háztartások döntő többsége csatlakozik e rendszerekhez. A szennyvízcsatorna-hálózat részlegesen kiépített, a település egyes részein még helyi szikkasztásos vagy egyedi szennyvízkezelési megoldások működnek. A csapadékvíz-elvezető rendszer állapota vegyes képet mutat: a sűrűbben lakott belterületeken részlegesen kiépített, azonban a külterületi szakaszokon gyakoriak az elvezetési problémák, különösen intenzív csapadékesemények idején.

8. ábra: Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)

Forrás: TeIR

2015 és 2021 között a közüzemi ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások aránya Kisszálláson **78% körül stagnált**, enyhe ingadozással. A legnagyobb változás 2021 és 2022 között történt, amikor az arány **78,46%-ról 81,83%-ra emelkedett**, ami jelentős, több mint 3 százalékpontos növekedést jelent. Ez a célzott infrastrukturális fejlesztések eredménye. A 2023-as adat alapján az arány **81,73%-ra mérséklődött**, de továbbra is magasabb szinten maradt, mint a korábbi években.

18. táblázat: Szennyvízhálózati ellátottság alakulása (2015-2023 között)

Kisszállás	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)	44,77	58,45	63,15	63,91	65,54	66,28	66,78	71	70,89

Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakás, 100 vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakásra (db)	57,34	74,79	80,8	81,9	83,74	84,3	85,11	86,77	86,74
Közcsatornában elvezetett összes szennyvíz, egy lakosra (m3)	3,74	20,29	25,28	23,54	27,18	27,52	28,44	29,81	25,29

Forrás: TeIR

A közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya 2015 és 2023 között **44,77%-ról 70,89%-ra nőtt**, ami jelentős infrastrukturális fejlődést jelez. A csatornázottság aránya egyre közelebb került az ivóvízhálózathoz csatlakozott lakások számához. A közcsatornában elvezetett szennyvíz mennyisége is nőtt, 2022-ben elérte a **29,81 m³/fő** értéket, majd 2023-ban kissé csökkent. Az adatok alapján a szennyvízkezelés területén határozott javulás történt.

Kisszálláson az önkormányzati járdák kiépítettsége teljes körű, ugyanakkor a község nem rendelkezik kerékpárúttal vagy közös gyalog- és kerékpárúttal. Az önkormányzat közigazgatási területén az úthálózat túlnyomó része továbbra is kiépítetlen, a burkolt szakaszok aránya alig haladja meg a 7%-ot. A település belterületi úthálózata alapvetően burkolt, ahol **az utak többsége aszfaltozott**. Ugyanakkor az útpadkák, vízelvezető árkok és járdák állapota nem egységes, ami kedvezőtlenül hat a közlekedésbiztonságra és a lakosság komfortérzetére. A külterületi utak teherbírása gyenge, állapotuk rendszeres karbantartást, helyenként felújítást igényel.

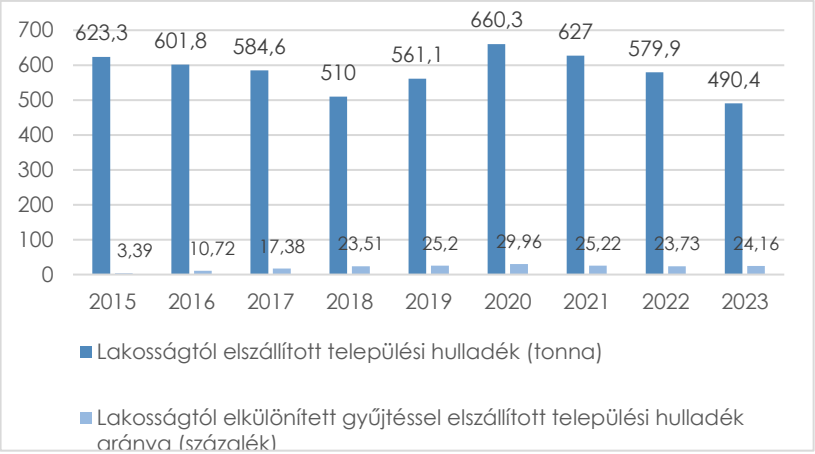
A közösségi közlekedés alapját az autóbuszjáratok képezik, míg a vasúti elérhetőség a közeli Kiskunhalas állomáson keresztül biztosított. A település önkormányzati tulajdonú zöldterülete lakosonkénti aránya kis mértékben növekedett az elmúlt években, 2023-ra elérve a 7,38 m²-t, amely ugyan pozitív irányú változás, de továbbra is alacsony értéknek számít.

A településüzemeltetési feladatokat **részben önkormányzati, részben külső szolgáltatók** látják el. A hulladékszállítás, közvilágítás, téli síkosságmentesítés, zöldfelület-gondozás, valamint a közterületek karbantartása intézményesített formában működik, ugyanakkor az eszközállomány és a rendelkezésre álló humánerőforrás korlátozott.

Kisszállás településen a hulladékszállítási szolgáltatást a **Duna-Tisza közi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. (DTKH NKft.)** látja el. A lakosságtól elszállított települési hulladék mennyisége Kisszálláson 2015 és 2023 között **jelentős ingadozást mutat**. A legmagasabb érték 2020-ban volt (660,3 tonna), míg 2023-ban már csak **490,4 tonnát** szállítottak el, ami a legalacsonyabb az időszakban.

Ezzel szemben az **elkülönített gyűjtéssel elszállított hulladék aránya fokozatosan nőtt**: 2015-ben mindössze 3,39%, míg 2023-ban már **24,16%** volt. Ez a hulladékkezelési gyakorlatok javulását és a szelektív gyűjtés térnyerését mutatja, amely hosszú távon a fenntartható hulladékgazdálkodás irányába mutat.

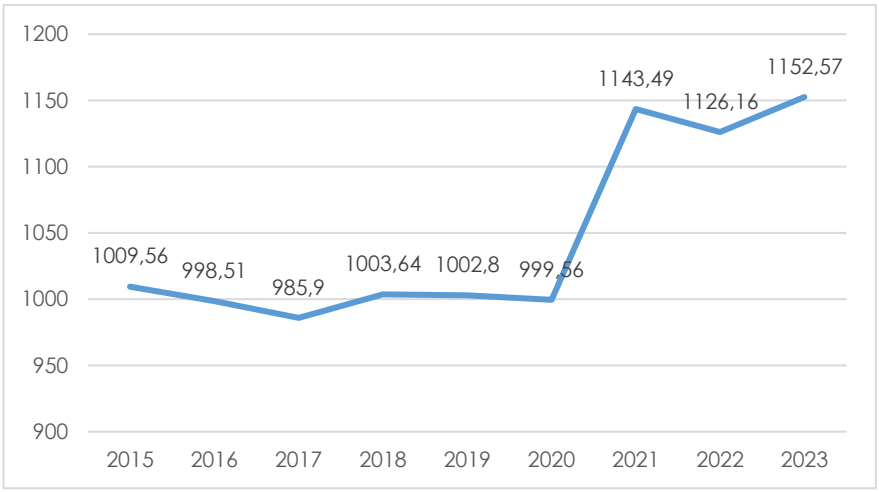
9. ábra: Települési hulladékkezelés

Forrás: TeIR

2015 és 2020 között az egy főre jutó villamosenergia-fogyasztás **1000 kWh körül mozgott**, kisebb ingadozásokkal. A legnagyobb növekedés 2021-ben történt, amikor az érték **1143,49 kWh-ra ugrott**, majd 2023-ra tovább emelkedett, elérve az **1152,57 kWh/fő** szintet.

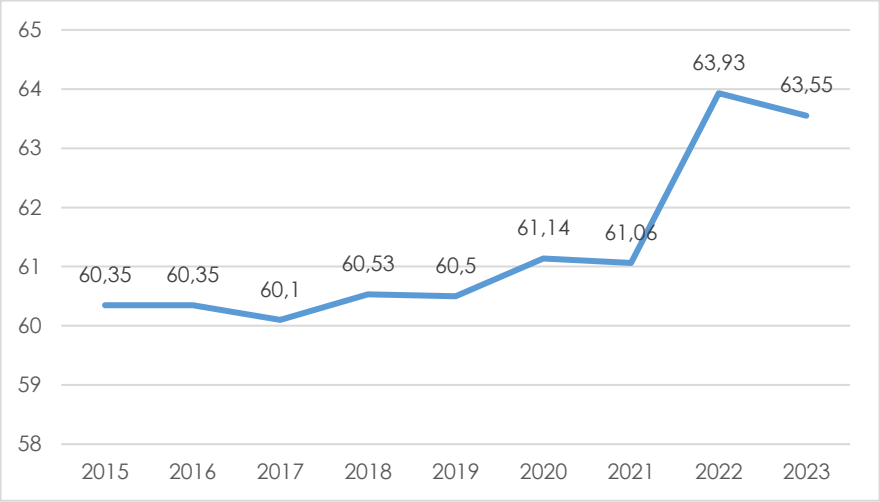
10. ábra: Háztartások részére szolgáltatott villamosenergia, egy lakosra (kWh)

Forrás: TeIR

Ez a tendencia a háztartások **energiaigényének növekedését mutatja**, amelyet részben a **fogyasztási szokások átalakulása**, részben a **komfortszint emelkedése** vagy az energiahatékonyságot javító beruházások is befolyásolhattak.

11. ábra: Háztartási gázfogyasztó, 100 lakásra (fő)

Forrás: TeIR

2015 és 2019 között a 100 lakásra jutó háztartási gázfogyasztók száma a községben **60 fő körül stabilizálódott**, minimális ingadozással. 2020-tól kezdődően enyhe növekedés figyelhető meg, amely 2022-ben érte el a csúcsát **63,93 fővel**, majd 2023-ban kis mértékben, **63,55 főre** csökkent.

A mutató alakulása arra utal, hogy a gázzal fűtő vagy főző háztartások aránya **mérsékelten növekedett**, ami a háztartások energiafelhasználási struktúrájának stabilitását jelzi, ugyanakkor nem mutat jelentős elmozdulást az alternatív energiahordozók irányába.

Az **informatikai és digitális infrastruktúra fejlesztése** – beleértve a szélessávú internet-hozzáférést – az elmúlt években előrelépést hozott, azonban a digitális szolgáltatások igénybevételének aránya, valamint a lakosság digitális kompetenciái terén még jelentős fejlődési potenciál mutatkozik.

Kisszálláson több internetszolgáltató – például a SzemerNet és a Flip – biztosít vezetékes és vezeték nélküli internetelérést, emellett elérhetők mobilinternet-alapú megoldások is, különféle csomagajánlatokkal. A szolgáltatás minősége és típusa utcánként eltérhet.

A községi infrastruktúra alapjai adottak a **településüzemeltetés stabil működtetéséhez**, de számos területen szükséges a fejlesztés, különösen a közlekedési kapcsolatok javítása, a szennyvízelvezetés teljessé tétele, valamint a digitális és környezetbarát infrastruktúrák bővítése érdekében.

4. SZOCIÁLIS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS

4.1 SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

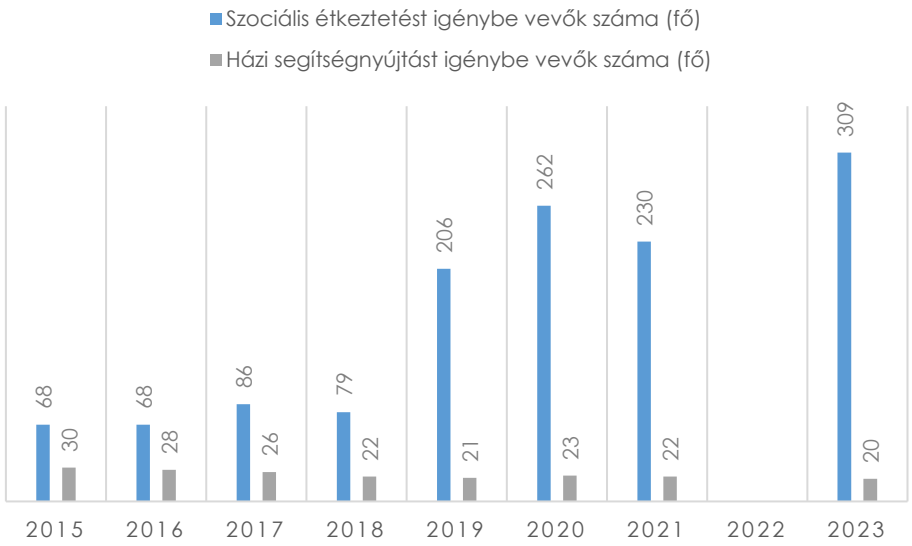
Kisszállás Község Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 7/2015.(III.30.) önkormányzati rendelete értelmében Kisszálláson tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás és családsegítés érhető el mint szociális alapszolgáltatás, szakosított ellátásként pedig idősek otthona és idősek gondozóháza működik.

A kiterjedt tanyavilágra való tekintettel a **tanyagondnoki szolgálat** két körzetben került megszervezésre. A szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe a jogosultak számára, a tanyagondnokok tevékenysége széles skálát lefedve segíti a tanyán élők mindennapi életvitelét, főként a települési szolgáltatásokhoz való hozzáférésük megkönnyítésével (szállítás, tájékoztatás, stb.)

Az Önkormányzat közétkeztetési szolgáltatási szerződést kötött a Kisszállás Önkormányzati NKft-vel a **szociális étkeztetés** mellett a gyermekétkeztetési, valamint általános iskolás gyermekek napközbeni ellátásával kapcsolatos feladatok ellátására. A szociális étkeztetést igénylő ellátottak részére napi egyszeri meleg étel biztosított. A szociális étkeztetés térítési díja a szolgáltatást igénybe vevő személy rendszeres havi jövedelme függvényében alakul, a térítésmentességtől bruttó 1518 Ft/ellátási nap összegig terjed jelenleg. Az étel házhoz szállítási díja hétköznap ingyenes, hétvégén (szombat, vasárnap) és ünnepnapokon bruttó 127 Ft/ ellátási nap. A szociális étkeztetés volumene egyre bővül a településen, az igénybevevői létszám az elmúlt tíz évben majdnem ötszörösére nőtt, így a szociális étkeztetés biztosítása egyre nagyobb terhet ró az önkormányzati költségvetésre. A minél erőforrás- és költséhatékonyabb ételkészítés és –szállítás feltételeinek biztosítása jelentős célkitűzése ezen időszaknak. A TOP-4.2.1-16-BK1-2017-00005 „Konyhafejlesztés Kisszálláson" c. projekt keretében megvalósított épületfelújítás, -bővítés és eszközbeszerzés, valamint a Vidékfejlesztési Programból megvalósított eszközbeszerzés által számottevő előrelépés történt az ételelőállítás infrastrukturális feltételei terén, így vált lehetővé a megnövekedett adagszám biztosítása.

A házi segítségnyújtást, család- és gyermekvédelmi szolgálatot és a szakosított ellátásokat a Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központja (HTKT SzSzK) biztosította a településen. Megszűnésével 2025. január 1-jétől a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tekintetében Kiskunhalas Város Önkormányzata a Halasi Többcélú Kistérségi Társulást alkotó önkormányzatokkal kötött egyedi feladatátadási szerződés keretében fogja ellátni a korábbi ellátási területen, így Kisszálláson is a család- és gyermekjóléti szolgálattal összefüggő feladatokat.

12. ábra: Házi segítségnyújtást és szociális étkeztetést igénybe vevők száma Kisszálláson 2015-2023 között (fő)

forrás: KSH (megjegyzés: a 2022. évre nincs elérhető adat)

A **házi segítségnyújtást** igénybevevők száma 20 és 30 között ingadozott az elmúlt 10 évben, akiket 2 fő teljes munkaidős foglalkoztatott lát el, ez jelentős leterheltséget jelent. Folyamatban van a feladat ellátát átadása a CIVIS Szociális Étkeztetési Központ részére, aki várhatóan 2025. év során átveszi a feladatot.

Telt házzal és jelentős várólistával működik a településen a HTKT SzSzK által működtetett, 30 férőhelyes **Idősek Otthona**. Az otthon működtetésének a CIVIS Szociális Étkeztetési Központ részére történő átadása szintén folyamatban van. A személyi állományban található háziorvos, pszichiáter és gyógytornász is. Az otthonban az ellátottak szükségletekhez igazodó teljes körű ellátása valósul meg: napi ötszöri étkezés (szükség esetén diéta), mentális gondozás, egészségügyi ellátás, foglalkoztatás és lakhatás.

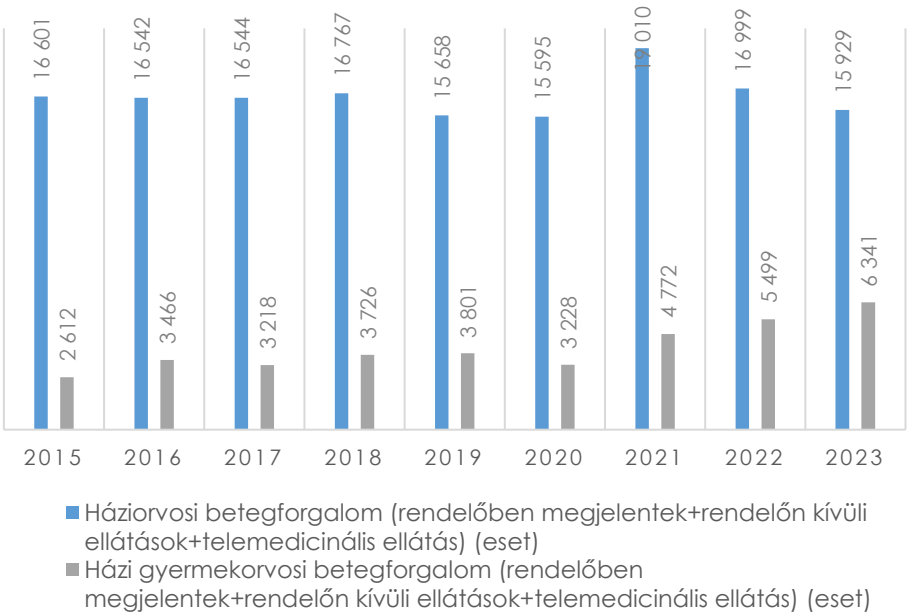
A kisszállási lakosság korszerkezetének változása, a lakosság átlagéletkorának emelkedése azt vetíti előre, hogy **egyre nagyobb igény mutatkozik majd mind az időskorúak ellátását biztosító szociális szolgáltatásokra**, mind a következő alfejezetben ismertetett egészségügyi ellátásokra. Amellett, hogy ezen szolgáltatások és ellátások zavartalan működését még a szervezeti változások mellett is biztosítani szükséges a településen, segíteni kell a szépkorú lakosok, valamint a hátrányos helyzetű lakosság hozzáférését a faluban és a térségi központ Kiskunhalason elérhető szakosított szolgáltatásokhoz, szakellátásokhoz.

4.2 EGÉSZSÉGÜGYI ALAPELLÁTÁSOK

Az egészségügyi alapellátások közül Kisszálláson **a háziorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi és védőnői ellátások** biztosítottak. A háziorvosi, fogorvosi, védőnői ellátás tekintetében a település

egy körzetet alkot, a háziorvos heti 20 órában, a hét minden munkanapján rendel. A házi gyermekorvosi ellátás Balotaszállással közös körzetben megoldott, szintén a hét minden napján, de viszonylag rövid rendelési idővel. Háziorvosi és házi gyermekorvosi ügyelet Kiskunhalason érhető el. A fogorvos hetente három napon áll a betegek rendelkezésére.

13. ábra: Háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátás esetszámai Kisszálláson

Forrás: KSH

A háziorvosi és a fogorvosi ellátások a Petőfi u. 22. szám alatti, 2018-ban felújított épületben kapnak helyet, míg a házi gyermekorvosi és a védőnői ellátás – melyet egy védőnő biztosít - a Malom u. 9. szám alatt. **Tervezett a négy alapellátás egy egészségházba történő integrálása a Petőfi utcai épület átalakításával.**

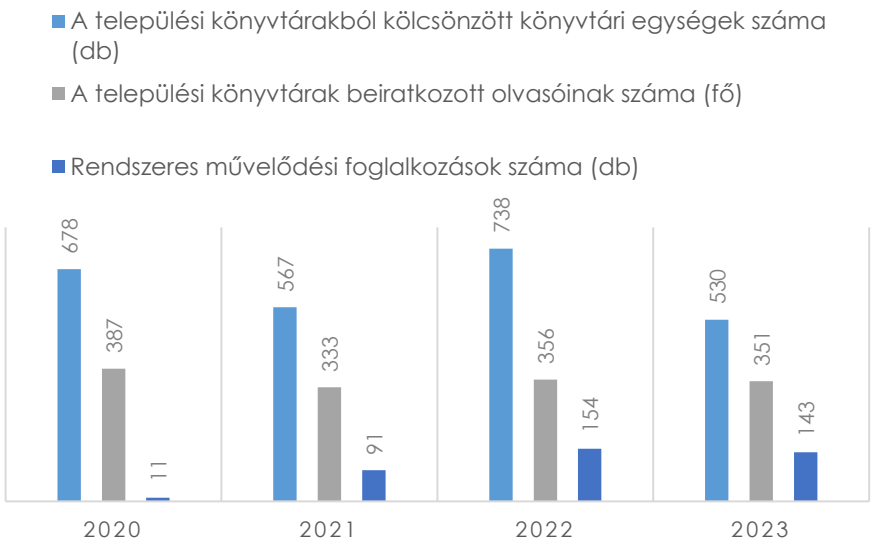
5. KÖZMŰVELŐDÉS

A település életét meghatározó, az itt élők életminőségét nagymértékben befolyásoló tevékenység a közművelődés, ezért az Önkormányzat kiemelt jelentőséget tulajdonít ennek a területnek. Az eddigi gyakorlat pozitív elemeit fenntartva, és kiegészítve új elemekkel arra törekszik, hogy a Kisszálláson élők – kortól függetlenül - megtalálják számukra a művelődés és a kulturált szórakozás lehetőségét.

Az Önkormányzat kötelező feladataként alapvetően gondoskodik a közművelődés színteréül szolgáló épületek és helyszínek fenntartásáról, védelméről, üzemeltetéséről szükség szerinti felújításáról, valamint biztosítja működtetéshez szükséges anyagi- és humánerőforrást. A közművelődés legfőbb települési színtere az önkormányzati költségvetési szervként működő **Művelődési Ház és Könyvtár,** ahol jelenleg egy teljes állású és két részmunkaidős munkavállaló látja el a közművelődéssel kapcsolatos feladatokat. Év közben egy újabb részmunkaidős munkavállaló alkalmazását vetítette elő az önkormányzat 2025. évi költségvetése. Az állandó munkavállalók munkavégzését a közmunkaprogram keretében foglalkoztatott 3-4 fő segíti.

A kisszállási lakosok körében nagy igény mutatkozik a könyvtár szolgáltatásaira. A település lakosságának több mint 15%-a könyvtári tag, és 2020 óta a digitalizáció folyamatos térhódítása ellenére sem csökkent számottevően a kikölcsönzött könyvtári egységek (dokumentumok, illetve azok másolatai) száma. A Művelődési Ház és Könyvtár rendszeresen megtartott foglalkozásai a járvány alatt szinte teljesen elmaradtak, de az azt követő években újra beindultak, nagyjából heti 3 művelődési foglalkozás kerül megtartásra az intézményben.

14. ábra: A kisszállási könyvtár kihasználtsága

Forrás: KSH

A Könyvtár kihasználtságának fenntartása érdekében gondoskodni kell az IKT-eszközállományának fenntartásáról, modernizálásáról, hogy megfeleljen a 21. század követelményeinek, és kiszolgálja a lakossági igényeket. A Könyvtárban őrzött értékek megóvása

mellett gondot kell fordítani az esetleges bővítésre: lehetőségként érdemes lenne megvizsgálni, hogy a háztartásokban felgyülemlett, de már nem használt, úgymond felesleges könyveket érdemes-e, illetve meg lehet-e menteni a közösség számára.

A település honlapja szerint **a kisszállási hagyományokat** a Kisszállási Asszonykórus, a Piros Muskátli Hagyományőrző Tánccsoport és Krámli Kinga népdalénekes ápolja a községben. A Tanyavilág Kulturális Egyesület kézműves táborai és a Lámpás együttes ugyancsak hozzájárul a népi kultúra megismeréséhez, megtartásához. Évtizedes múlttal rendelkezik a Kisszállási Tűzzománc Tábor amelyet a művelődési házban tartanak a nyári hónapokban.

A település kulturális életének fontos elemei az elmúlt években rendszeresen megtartott rendezvényei, például a Kastély Est, a már említett Tűzzománc Tábor, az előző Gazdasági Programban célként nevesített és azóta több ízben megrendezett Hagyományőrző Télűző Disznótoros, Szüreti- és Gasztro Nap, Adventi Est. Az Önkormányzat továbbra is elkötelezett a kulturális rendezvények szervezése iránt. Jó irány lehet a következő időszakra a meglévő rendezvények lakossági támogatottságának, a résztvevők **elégedettségének felmérése**, mely alapján a rendezvények látogatottsága és a programszervezés hatékonysága tovább növelhető.

A kötelezően ellátandó feladatokon túl az Önkormányzat a közművelődés területén is együtt kíván működni a helyi közösségekkel, civil szervezetekkel. Ez megvalósulhat akár önkéntesek bevonásában, akár a formális helyi közösségek forráshoz jutásának adminisztratív támogatásában is.

A https://kisszallas.hu/ oldal egy kiemelt kommunikációs felület, melynek a működése egyben biztosíték az önkormányzati munka átláthatóságának biztosítására is. **A honlap megújítása** mind tartalmában, mind funkcióit, mind az arculatát tekintve szükséges, emellett a weboldal egy statikus felület, információ közlésre, egyirányú tájékoztatásra való kommunikációs eszköz. Az előző Gazdasági Program javaslatot fogalmazott meg a település hivatalos Facebook-profiljának létrehozására, mely azóta megtörtént. Kisszállás Község hivatalos oldala mintegy 1.300 követővel rendelkezik, de több százan követik a Kisszállás Önkormányzati Nonprofit Kft. és a Kisszállás Művelődési Ház és Könyvtár oldalait is. A továbbiakban is **célszerű kihasználni a közösségi média által biztosított lehetőségeket is**: interaktív, könnyen kezelhető, ingyenes platformok, melyeken lehetőség van az információk szinte azonnali megosztására, nem csak szöveges, hanem képi vagy videós formában is, biztosítják a visszacsatolás lehetőségét a követők számára, szemben a települési honlappal.

6. ÁTFOGÓ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK

Ebben a fejezetben mutatjuk be az önkormányzat épített környezetre vonatkozó fejlesztési igényeit, melyek mellett két témát külön kiemeltünk: a településmarketinget és a befektetésösztönzést. Mindkét téma egy-egy önálló tanulmány, vizsgálat tárgyát képezhetné, ezért ebben a dokumentumban csak lényegretörően, megalapozó jelleggel tüntetjük fel.

6.1. BERUHÁZÁSOK

Az ITP tervezésekor a vármegyei önkormányzat felmérte az önkormányzatok fejlesztési igényeit, melyben prioritási sorrendben meghatározhatta a legfontosabb szükségleteket a település önkormányzata.

Ezek az alábbiak voltak:

1. prioritás
Projekt címe
Önkormányzati tulajdonú ingatlanok gazdasági hasznosítása, agrárlogisztikai központ kialakítása
Fejlesztési igény bemutatása
Az 55. számú főút melletti 3,5 ha önkormányzati iparterület infrastrukturális fejlesztése, és hasznosítása. A terület közművesítése (villany, gáz, víz-szennyvíz), szilárd burkolattal és kerítéssel való ellátása vállalkozási lehetőség, agrár-logisztikai központ megteremtése közvetlenül az 55. számú főút mellett.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
180.000.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
nem benyújtott (forráshiány miatt)

2. prioritás
Projekt címe
Óvodai tornaszoba-építés Kisszálláson
Fejlesztési igény bemutatása
A fejlesztés egy új, 60 m^2 nettó alapterületű tornaszoba létesítésére irányul, a szükséges egyéb (előtér, tároló, közlekedő, mosdó, WC) helyiségekkel együtt a bővítmény 84 m^2 alapterületű, a meglévő óvoda épület saját udvara felé történő kibővítésével. A mosdó, WC helyiségek használhatók lesznek a játszóudvarról megközelítve is.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
50.000.000

Benyújtott/Elnyert támogatás
TOP_Plusz elnyert támogatás

3. prioritás
Projekt címe
Egészségügyi központ kialakítása Kisszálláson
Fejlesztési igény bemutatása
A háziorvos és a fogorvosi szolgálat jelenleg egy épületben működik. A lakossági igényekkel szinkronban, szervezési és használati szempontból praktikus tervet szeretne az önkormányzat megvalósítani azzal, hogy a gyermekorvosi a védőnői praxist is ennek az épületnek a bővítésével egy helyre integrálja, melyet ezzel egyidőben egy gyógyszeri szolgáltatással valamint egyéb egészségmegőrző szolgáltatások idetelepítésével tovább lehet fejleszteni. Egészségügyi központ kialakítása érdekében a meglévő háziorvosi és fogorvosi rendelő épület kibővítésre kerül egy védőnői és egy gyermekorvosi rendelővel, 2 db új rendelő építése, kiszolgáló helyiségekkel 2 X 60 m^2.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
110.000.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
TOP_Plusz elnyert támogatás

4. prioritás
Projekt címe
Okos település fejlesztés
Fejlesztési igény bemutatása
A megnövekedett migrációs jelenlét visszaszorítása valamint a közbiztonság javítása érdekében 60 kamerából álló térfigyelő rendszer kialakítása. Az 55-ös és az 53-as számú főutak a migráció szempontjából gyűjtőutaknak számítanak. A rendőrség munkájának segítésére valamint a község kiterjedt tanyavilágában élő lakosok biztonságérzetének javításáért a település lakott külterületi részén is indokolt a rendszer kiépítése (60 kamerából álló térfigyelő rendszer kiépítése)
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
30.000.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
Versenyképes Járások Programban tervezett az igény benyújtása

5. prioritás
Projekt címe
Épületenergetikai fejlesztés Kisszállás településen

Fejlesztési igény bemutatása
Az önkormányzat tulajdonában álló Művelődési Ház és Könyvtár (6421 Kisszállás, Fő u. 10. hrsz:736/1) épületének energetikai fejlesztése. A projekt szakmai-műszaki tartalma többek között külső határoló szerkezetek hőszigetelése, lapostető hő és vízszigetelés, nyílászáró részbeni csere, padlásfödém hőszigetelés, gépészeti korszerűsítés, akadálymentesítés.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
73.385.100
Benyújtott/Elnyert támogatás
TOP_Plusz elnyert támogatás

6. prioritás
Projekt címe
Gondozási Központ felújítása (idősek otthona)
Fejlesztési igény bemutatása
A 30 férőhelyes intézmény a volt könyvtár és a diákotthon egy részének igénybevételével kezdte meg működését közel harminc évvel ezelőtt. Fejlesztésre nem tudott a település forrást találni. Jelenleg Kistérségi Társulás működteti. Az intézmény egy átfogó gépészeti, energetikai felújítást követően gazdaságosabban tud majd működni, az eszközbeszerzések pedig az ápolást-gondozást segítik majd, esetlegesen tehermentesítik az egészségügyi alapellátást. A fejlesztés eredményeként javulni fog a gonodozottak ellátásának színvonala. 300 + 200 + 160 m^2 alapterületű intézmény felújítása 85 db nyílászáró csere.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
300.000.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
nem benyújtott (forráshiány miatt)

7. prioritás
Projekt címe
Kihasználatlan gazdasági szolgáltató terület megvásárlása (8,5 ha) Gondozási Központ kialakítása
Fejlesztési igény bemutatása
A település belterületén a gazdasági övezetben közel tíz éve rontja a településképet egy üresen álló komplexum, amely korábban TSZ irodaként, szerelő műhelyként, géptárolóként funkcionált. A terület megvásárlását követően az iroda épületből gondozási központot tervez kialakítani az önkormányzat. A meglévő intézmény folyamatosan férőhely hiánnyal küzd, bővítésre a jelenlegi telephelyen nincs lehetőség.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
438.150.000

Benyújtott/Elnyert támogatás
nem benyújtott (forráshiány miatt)

8. prioritás
Projekt címe
Erőgép beszerzés
Fejlesztési igény bemutatása
Az önkormányzat fenntartásában lévő kül- és belterületi utak kaszálása kézi erővel történik. Egy rézsűkasza valamint egy gléder vontatására alkalmas erőgép beszerzése jelentősen megkönnyíti a fenntartási feladatok ellátását, javítja a településen élők életminőségét, különös tekintettel a külterületi lakosságra (450 fő), akik elsősorban földutakon közlekednek. 220 km földút karbantartásának biztosítása, 1 db 160 LE erőgép beszerzés.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
84.770.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
nem benyújtott (forráshiány miatt)

9. prioritás
Projekt címe
Belterületi utak, járdák építése, felújítása
Fejlesztési igény bemutatása
Hét utcában új út építése (3200 m), további 6000 méter gyűjtőút felújítása, járdák felújítása (3000 m) építést követően ~ 160 család életszínvonala emelkedik, az útfelújítással érintett szakaszokon a település minden lakója biztonságosan közlekedhet majd. A járdák építésével többek között a temető biztonságos gyalogos megközelíthetősége is megoldódik majd.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
100.000.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
nem benyújtott (forráshiány miatt)

10. prioritás
Projekt címe
Szabadidő központ kialakítása, meglévő futballpálya mellett
Fejlesztési igény bemutatása
A futballpálya melletti szabad terület zöldfelületének felújítása, parkosítása, szabadtéri erőnléti sport-eszközök kihelyezése, futópálya kialakítása továbbá a terület megvilágítása.

A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
70.000.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
nem benyújtott (forráshiány miatt)

11. prioritás
Projekt címe
Vízmegtartás Kisszálláson, klímavédelmi park kialakítása
Fejlesztési igény bemutatása
A település külterületén, mezőgazdasági valamint tanyás lakóterületen a csapadékvíz-elvezetése nem megoldott, időszakosan belvíz elleni védekezési feladatot kell végezni. A projekt keretében több egymástól független vízgyűjtő-vezérárok kialakítását tervezi az önkormányzat. Az árkok alsó szakaszán 2-3 hektáros területeken víztározókat indokolt kialakítani. A megvalósításhoz közel tíz hektárnyi földterület tulajdonjogát kell adás-vétel vagy kisajátítás útján rendezni.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
508.000.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
nem benyújtott (forráshiány miatt)

12. prioritás
Projekt címe
Komplex turisztikai feljesztés
Fejlesztési igény bemutatása
Turisztikai fejlesztési koncepció készítése, hatékony településmarketing megvalósítása uradalmi településközpont felújítása, tanösvény kialakítása, kiállító terem valamint „uradalmi falu" brand kialakítása
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
457.200.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
nem benyújtott (forráshiány miatt)

13. prioritás
Projekt címe
Komplex turisztikai feljesztés

Fejlesztési igény bemutatása
Települést 53 és 55-ös főúttal összekötő kerékpár-út építése 1,3 + 2,5 km hosszan
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
127.000.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
nem benyújtott (forráshiány miatt)

14. prioritás
Projekt címe
Iparterület fejlesztés II.
Fejlesztési igény bemutatása
Befejeződött TOP-os forrásból az önkormányzat tulajdonában lévő üzemépületek (716 m2) külső-belső felújítása, amelyek befejezésüket követően bérbeadás útján hasznosíthatóak. Az építőiparban tapasztalható jelentős áremelkedés miatt sajnos alapvető és fontos, fejlesztésekről le kellett mondani. Egyes épületeknél alapvető belső felújítások maradtak el, szükséges lesz a későbbiekben az iparterületet kerítéssel és parkolókkal való ellátni.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
60.000.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
nem benyújtott (forráshiány miatt)

Később benyújtott fejlesztési igény
Projekt címe
Polgármesteri hivatal energetikai korszerűsítése
Fejlesztési igény bemutatása
A korszerűtlen fűtési rendszer megújítása és az épület hőszigetelése szükséges.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
89.384.900
Benyújtott/Elnyert támogatás
TOP_Pluszban tervezett a benyújtása

Később benyújtott fejlesztési igény
Projekt címe
A Kisszállási Sallai István Általános Iskola fűtéskorszerűsítése
Fejlesztési igény bemutatása
A Kisszállási Sallai István Általános Iskola fűtéskorszerűsítése.
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
70.000.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
TOP_Pluszban tervezett a benyújtása

ITP-ben nem szereplő fejlesztési igény
Projekt címe
Zöld átálláshoz kapcsolódó fejlesztések
Fejlesztési igény bemutatása
Tárolóval ellátott napelemes rendszer valamint elektromos töltő állomás kialakítása, és egy 9 személyes elektromos meghajtású kisbusz beszerzése
A projekt tervezett teljes BRUTTÓ költsége (Ft)
70.000.000
Benyújtott/Elnyert támogatás
Részben a Versenyképes Járások Program keretében tervezett a pályázat benyújtása

6.2. TELEPÜLÉSMARKETING, BELSŐ-KÜLSŐ KOMMUNIKÁCIÓ

Ekkora településméretnél kiemelkedően fontos a helyi lakosok közötti emberközpontú, tiszteleten alapuló kommunikáció, a közös együttélés feltételeinek javítása és annak állandó fenntartása. Az önkormányzat már az előző ciklusban számos intézkedést tett, mellyel a fenti célokhoz hozzájárulhat. Ennek eredményeként a települési rendezvények szervezésében közreműködők száma jelentősen nőtt, beeértve a támogatókat, ezáltal azok színvonala és a résztvevők száma is. emelkedett. **Évről évre sikeresebbek a falu életét meghatározó rendezvények**. Ehhez kapcsolódnak azok **a településmarketing eszközök**, mint például - a helyi identitást erősítő - repoharak, bögrék, kötények gyártása és értékesítése.

Fontos változás a korábbi általános gyakorlatokkal szemben, hogy a lakosok tájékoztatása során:

- gyors, azonnali információt tudjon biztosítani az önkormányzat,
- a közösségi média térnyerésével, az önkormányzatnak nagyobb feladatot kell vállalnia ezen csatornák alkalmazásában. Javasolt (akár időszakos jelleggel a költséghatékonyság érdekében) külső szakértő bevonása az egyes médiatartalmak elkészítésébe,
- közérdeklődésnek kitett témákban továbbra is az önkormányzatnak minden lehetséges eszközt biztosítania kell, hogy a lakosok elsőkézből kapjanak információt. (Jó példa erre a vízminőséggel kapcsolatos intézkedés, ahol a közszolgáltató jelenlétével biztosított volt a gyors és hiteles válaszadás a legutóbbi közmeghallgatáson.)

Helyi civil szervezetek és azok tagjainak száma is bővült az utóbbi időben. Így a tevékenységük mind pénzbeli mind közvetett támogatása (helyszínbiztosítás, szállítás) a jövőben is kiemelt feladata az önkormányzatnak, hiszen a helyi közösség alapját képezik.

A **települési testvérkapcsolatok** ápolására sokszor kapacitáshiány miatt nem kerül sor, azonban a humánerőforrás rendelkezésre állásakor új, együttműködésen élő rendszer kialakítása tervezett.

A település pozitív megítélését, ismertségét és elismertségét növelő külső kommunikáció, **az uradalmi falu brand kialakítása** is tervezett, bár az ehhez szükséges **turisztikai fejlesztési koncepció** nem készült el, továbbra is fontosnak tartja az önkormányzat. Lehetséges forrás rendelkezésre állása esetén e területet is, mint kitörési pontot érdemes megvizsgálni és a kapcsolódó célokat, fejlesztéseket meghatározni.

6.3. BEFEKTETÉSÖSZTÖNZÉS

Kiemelkedően fontos terület, melyben **az előző ciklusban megtörténtek az első lépések:** iparterület kialakítására, felújítására került sor. A térségben zajló kiemelt állami beruházásoknak köszönhetően a településen megtelepedő cégek által az iparűzési adó bevételei jelentősen nőttek. Ez a tendencia azonban nem állandó, hiszen az állami beruházás (Budapest-Belgrád vasútvonal) befejezését követően az építkezésben résztvevő cégek „levonulnak" a területről, így a beszedett helyi iparűzési adó összege várhatóan visszacsökken. Megjegyzendő, hogy a településen az egyik legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat, tehát hiányoznak azok a stabil működő cégek, melyek állandó foglalkoztatást és helyi adóbevételt biztosítanának az önkormányzat.

Várhatóan 2027-től megkezdődik az **M9-es autópálya építése**, mely részben érinti a település közigazgatási területét is. Az önkormányzat minden lehetséges eszközzel élni kíván az ebből fakadó előnnyel.

A jövőbeli tervek között szerepel egy **nagyobb léptékű iparterület kialakítása**, mely javítaná a település tőkevonzó képességét, bízva az új betelepülő vállalkozások számának jelentős javulását.

A településtől nem is olyan messze, Szegeden épül az **új BYD elektromos autó gyár**, a 300 hektáron épülő gyár jelentős gazdasági hatással lesz a régióra, többek között 8-10 ezer új munkahelyet teremt, a projekt teljes költsége elérheti az 5 milliárd eurót. Már 2025 évvégére tervezett a gyár megnyitása.

MELLÉKLETEK

1. 2020-2024. ÉVEKRE SZÓLÓ GAZDASÁGI PROGRAMBAN SZEREPLŐ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK MEGVALÓSULÁSA

2020-2024. évekre szóló Gazdasági Programban szereplő fejlesztési elképzelés	Megvalósult	Részben valósult meg/ folyamatban van	Nem valósult meg
Az óvodaépület tetőfelújítása	X		
Ipari park projekt II. ütemének megvalósítása: kerítésépítés, épület megközelítését szolgáló járda kialakítás, egyes épületek szociális helyiségeinek biztosítása			X
Önkormányzati tulajdonú ingatlanok gazdasági hasznosítása, elsődlegesen az 55. sz. főút melletti 3 ha terület			X
Települési parkok, terek fejlesztése		X	
Kültéri színpad, megfelelő hangosítás		X	
Polgármesteri hivatal épületének felújítása		X	
„Uradalmi település" brand kialakítása, hatékony településmarketing megvalósítása; a ciklusban turisztikai fejlesztési koncepciót készítése az „uradalmi központ, település" húzószó köré szervezve		X	
A tanyás térségek, külterületek és tanyák infrastrukturális fejlesztése, ezen belül a közművek és csapadék- és belvízelvezesés fejlesztése		X	

2020-2024. évekre szóló Gazdasági Programban szereplő fejlesztési elképzelés	Megvalósult	Részben valósult meg/ folyamatban van	Nem valósult meg
Szakmai támogatás megszervezésével a helyi gazdálkodók, termelők támogatása a helyi értékesítési láncok kialakítása és fejlesztése érdekében, valamint a modern öntözési technológiák és a vízmegtartó gazdálkodás elterjedésének ösztönzése és a gazdák öntözési csoportokba, társulásokba való bekapcsolódásának segítése			X
A beruházások és befektetések ösztönzése érdekében vállalkozói és szakmai kapcsolatok bővítése		X	
Területi és ágazati együttműködések kibővítése, hazai és határon átnyúló pályázati programokba való bekapcsolódás		X	
A saját gazdálkodás, helyi/önellátás működési költségeinek csökkentését eredményező beruházások (pl. a melegházas termelési méretek növelése), alternatív energiatermelő rendszer kiépítését beruházások			X
A települési értékeink védelmének bővítése a riasztórendszerek és térfigyelő kamerarendszer kiépítésével	X		
Települési úthálózat folyamatos fejlesztése, az aszfaltos utak arányának növelése		X	

2. KISSZÁLLÁS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA ELŐZŐ CIKLUSBAN MEGVALÓSÍTOTT ÉS MEGVALÓSÍTÁS ALATT LÉVŐ FEJLESZTÉSI PROJEKTJEI

TOP projektek (2014-2020 Európai Uniós pénzügyi időszak)

Projekt megnevezése	Projektazonosító	Támogatási összeg	TSZ dátuma
Iparterület fejlesztése Kisszálláson	TOP-1.1.1-16-BK1-2016-00004	151 059 083 Ft	2017.06.13
Területfejlesztési Operatív Program Inkubátor házak fejlesztése "Brikettáló"	TOP-1.1.2-16-BK1-2017-00007	40 000 000 Ft	2018.06.29
A foglalkoztatás és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével Óvoda felújítás	TOP-1.4.1-16-BK1-2017-23	80.000.000 Ft	2018.03.07
Települési környezetvédelmi infrastruktúra- fejlesztések "Belvízelvezetés Kisszálláson"	TOP-2.1.3-16-BK1-2020-00026	100 000 000 Ft	2020.10.22
Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése	TOP1-4.1-19-BK1-2020-00046	30 000 000 Ft	2020.09.11
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése, Konyhafejlesztés Kisszálláson	TOP-4.2.1-16-BK1	68 401 247 Ft	2018.02.26
A helyi identitás és kohézió erősítése, helytörténeti kiadvány, megbízás, eszközbeszerzés	TOP-5.3.1-16-BK1-2017-00011	3 575 262 Ft	2018.07.13

TOP_Plusz (2021-2027 Európai Uniós pénzügyi időszak) elnyert pályázatai

Projekt azonosító	Rövid tartalom	Támogatási összeg (Ft)	Támogatási döntés dátuma	Megvalósítás
TOP_PLUSZ-3.3.1-21-BK1-2022-00022	Kisszállás Község Önkormányzata a helyi igényeken alapulva az óvodai infrastruktúra minőségi javulását megcélozva a szolgáltatás fejlesztése céljából projektötletet dolgozott ki. A projekt tervezett tevékenységei a meglévő óvoda fejlesztése egy új tornaszobával, a meglévő óvodaépület korszerűsítése épületgépészeti és épületszerkezeti fejlesztésekkel, továbbá az óvodai nevelési munkához kapcsolódóan eszközök beszerzése.	50 000 000	2022.12.09	közbeszerzési kiírás előtt
TOP_PLUSZ-3.3.2-21-BK1-2022-00007	Kisszállás Község Önkormányzata a jelenlegi felnőtt háziorvosi rendelőnek és fogorvosi rendelőnek helyt adó épület bővítésével kívánja integrálni az egészségügyi alapellátásokat, a bővítményben a gyermek háziorvosi rendelő és egy védőnői tanácsadó kap helyet. Ezzel a szolgáltatások teljeskörű, minőségi, akadálymentes és egyenlő esélyű hozzáférése válik biztosítottá a településen élők számára, továbbá az Önkormányzat részéről költséghatékony működés érhető el.	110 000 000	2024.04.09	újraértékelés miatt támogatási szerződés kötés előtt
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2022-00002	Az önkormányzat tulajdonában álló Művelődési Ház és Könyvtár (6421 Kisszállás, Fő u. 10. hrsz:736/1) épületének energetikai fejlesztése. A projekt szakmai-műszaki tartalma többek között külső határoló szerkezetek hőszigetelése, lapostető hő és vízszigetelés, nyílászáró részbeni csere, padlásfödém hőszigetelés, gépészeti korszerűsítés, akadálymentesítés.	73 385 100	2022.03.26	záró beszámoló beadva
TOP_PLUSZ-3.3.3-23-BK1-2024-00019	Az ingatlan tetőfelújítása (héjazat és szerkezet csere), meglévő épület utólagos vízszigetelése, falazat felújítás, födém felújítása, nyílászárók cseréje, stb.;a nevelési-oktatási tevékenység megvalósításához használt termek, oktatási termek felújítása, átalakítása, a termek elavult bútorainak cseréje, taneszközök beszerzése; és a nevelési-oktatási tevékenység megvalósításához szükséges és kapcsolódó informatikai eszközök és szoftverek, berendezések, IKT-eszközök, vezeték nélküli (ún. wireless) technológiák beszerzése.	70 000 000	2025.03.21	támogatási szerződés kötés alatt

Projekt azonosító	Rövid tartalom	Támogatási összeg (Ft)	Támogatási döntés dátuma	Megvalósítás
TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BK1-2024-00015	Az önkormányzat humán szolgáltatási programokat tervez bevezetni, amelyek szorosan kapcsolódnak a helyi kezdeményezésekhez és szükségletekhez, miközben támogatják a gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseket Ezek a következők: a sajátos nevelési igényű, pszichés fejlődési zavarral küzdő gyerekek helyben történő fejlesztésének, tanításának támogatása, Sakkpalota program beindítása. Halloween est a faluban, Szüreti felvonulás és bál, Néptánc csoportfoglalkozás, Népdalkör klub, Hagyományőrző télűző disznótoros, Községi Gyermeknap, Tűzzománc tábor-felnőtt, Kastély-est, Falunap, Idősek Napja, Családi gyermeknap az óvodában, Helytörténeti leletek össszeállítása és publikálása, Cselekvési terv elkészítése, Részvételi fórumok elindítása, működtetése, meglévők fejlesztése, A helyi cselekvési tervhez illeszkedő és a tevékenységek megvalósításához szükséges települési stratégiai dokumentum(ok)nak részvételi fórumok keretei között való felülvizsgálata és amennyiben releváns módosítása, helyi cselekvési tervhez illeszkedő új stratégiai dokumentum készítése, Közösségfejlesztési folyamat tájékoztatási platformjainak megteremtése, fejlesztése, A közösségfejlesztési folyamatról tájékoztató közösségi információs pont kialakítása (infrastruktúra-fejlesztés nélkül). megteremtése, fejlesztése, helyi nyilvánosság fórumainak megteremtése, meglévő fórumainak fejlesztése, folyamatos működtetése, frissítése, aktualizálása, a helyi közösség biztonságérzetét negatívan befolyásoló problémák megoldására alkalmas módszerek kialakítása, programok, képzések megvalósítása; Szemléletformáló program megvalósítása. eszközbeszerzések, Tűzzománc tábor-ifjúsági.	28 000 000	2025.01.09	támogatási szerződés kötés alatt

Magyar Falu Programban elnyert támogatások

Projektazonosító	Támogatási összeg	TSZ dátuma
MFP-TFB/2019	14 946 236 Ft	2019.12.19.
MFP-BJA/2020	3 999 983 Ft	2020.07.14.
MFP-KKE/2020	4 989 944 Ft	2020.08.26.
MFP-FHF/2020	11 848 280 Ft	2020.11.06.
MFP-AEE/2020	1 948 815 Ft	2020.06.30.
MFP-EIM/2020	4 887 525 Ft	2020.11.16.
MFP-ÖTIF/2021	4 999 998 Ft	2021.07.09.
MFP-ÖTIK/2021	24 663 299 Ft	2021.07.19.
MFP-KOEB/2021	4 998 999 Ft	2021.10.22.
MFP-FAE/2021	1 233 972 Ft	2021.09.09.
MFP-KEB/2022	5 524 533 Ft	2022.04.20.
MFP-UHJ/2023	5 000 000 Ft	2023.09.20.
MFP-TFB/2022	14 867 762 Ft	2022.04.20.
MFP-ÖTIF/2022	5 978 484 Ft	2022.04.20.

Egyéb felhívásra benyújtott és elnyert pályázok

Projektazonosító	Projekt címe	Támogatási összeg
BMÖFT/331-10/2020	Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések-óvodatető felújítás	28.490.999 Ft
TTP-KP-1-2020/1-000254	Bethlen Gábor Alapkezelő-Egy vérből vagyunk	1.850.000 Ft
WFA/43/1/8/FE/2022	Dwa Batanki- Lengyel testvértelepülési pályázat	1.500.000 Ft
VP6-19.2.1.-32-10-21	Kisszállási park fejlesztése	10.008.685 Ft
VP6-19.2.1.-32-10-21	Kisszállási park fejlesztése II. ütem	11.000.000 Ft
VP6-7.2.1.1-20	Kisszállási piac fejlesztése	102.029.414 Ft
VP6-7.21.1-21	Külterületi utak fejlesztése Kisszálláson	133.896.110 Ft
EFOP-1.5.3 -16-2017-00011	Humán szolgáltatások fejlesztése	39 620 983 Ft
EFOP-3.9.2.-16-2017-00004	Humán kapacitások fejlesztése a kiskunhalasi járásban	37 446 200 Ft
TP-1-2018/4371	Tanyafejlesztés 2018. évi kiírás	2 000 000 Ft
1934787922	LEADER / Települések élhetőbbé tétele	5 999 996 Ft
BGA_BGA/211/2020	Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. " Egy vérből vagyunk"	1 850 000 Ft
FCA-KP-1-2020/1-000163	Kisszállási Polgárőr Egyesület-Magyar Falu, épületfelújítás	5 990 710 Ft
HUNG2020/6386	Hungarikum pályázat, bemutató tér épület felújítása	4 000 000 Ft
CSSP-ZENEOKTAT-2020-0050	Csoóri Sándor Program "Örömzene" Ringató és Énekes óvodai zeneoktatás	1 000 000 Ft
BM	Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása - óvodatető	29 990 525 Ft

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Eltartottsági ráta a Kiskunhalasi járásban (2021) 7

2. ábra: Népesség nemek szerinti megoszlása 8

3. ábra: Kisszállás elhelyezkedése a járásban, a vármegyében 14

4. ábra: Fejlesztési célterületek Bács-Kiskun vármegyében 19

5. ábra: Kisszállás az OTrT-ben 21

6. ábra: M9 gyorsforgalmi út nyomvonala Kisszállás környékén 22

7. ábra: Kisszállás Község Önkormányzatának vagyonkimutatása csoportok és forgalomképesség szerint 2023-ban (bruttó értéken) 28

8. ábra: Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék) 30

9. ábra: Települési hulladékkezelés 32

10. ábra: Háztartások részére szolgáltatott villamosenergia, egy lakosra (kWh) 32

11. ábra: Háztartási gázfogyasztó, 100 lakásra (fő) 33

12. ábra: Házi segítségnyújtást és szociális étkeztetést igénybe vevők száma Kisszálláson 2015-2023 között (fő) 35

13. ábra: Háziorvosi és házi gyermekorvosi ellátás esetszámai Kisszálláson 36

14. ábra: A kisszállási könyvtár kihasználtsága 37

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Kisszállás lakónépessége 6

2. táblázat: Kisszállás korcsoportos megoszlásának alakulása 6

3. táblázat: Népességmozgási tendenciák 7

4. táblázat: Lakásállomány és lakástípusok alakulása Kisszálláson 8

5. táblázat: A lakott lakások legfontosabb jellemzői településenként 8

6. táblázat: Lakónépesség megoszlása, 100 lakásra (fő) 9

7. táblázat: A népesség száma gazdasági aktivitás szerint (népszámlási adatok főben) 9

8. táblázat: A foglalkoztatott népesség, 2022 (fő) 10

9. táblázat: Álláskeresők számának alakulása (2019-2023 között) 11

10. táblázat: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek havi átlagos száma 11

11. táblázat: Óvodai ellátás alakulása (2019-2023 között) 12

12. táblázat: Általános iskolai adatok (2019-2023 között) 12

13. táblázat: A népesség megoszlása legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerint 13

14. táblázat: Hátrányos helyzetű gyermekek aránya 13

15. táblázat: Bács-Kiskun Megye Területfejlesztési Programjának illeszkedése Kisszállás település önkormányzatának fejlesztési elképzeléseihez 17

16. táblázat: Egyes közhatalmi bevételek összegének alakulása Kisszálláson (Ft) 25

17. táblázat: Az Önkormányzat működési bevételeinek alakulása az elmúlt években (Ft) 27

18. táblázat: Szennyvízhálózati ellátottság alakulása (2015-2023 között) 30